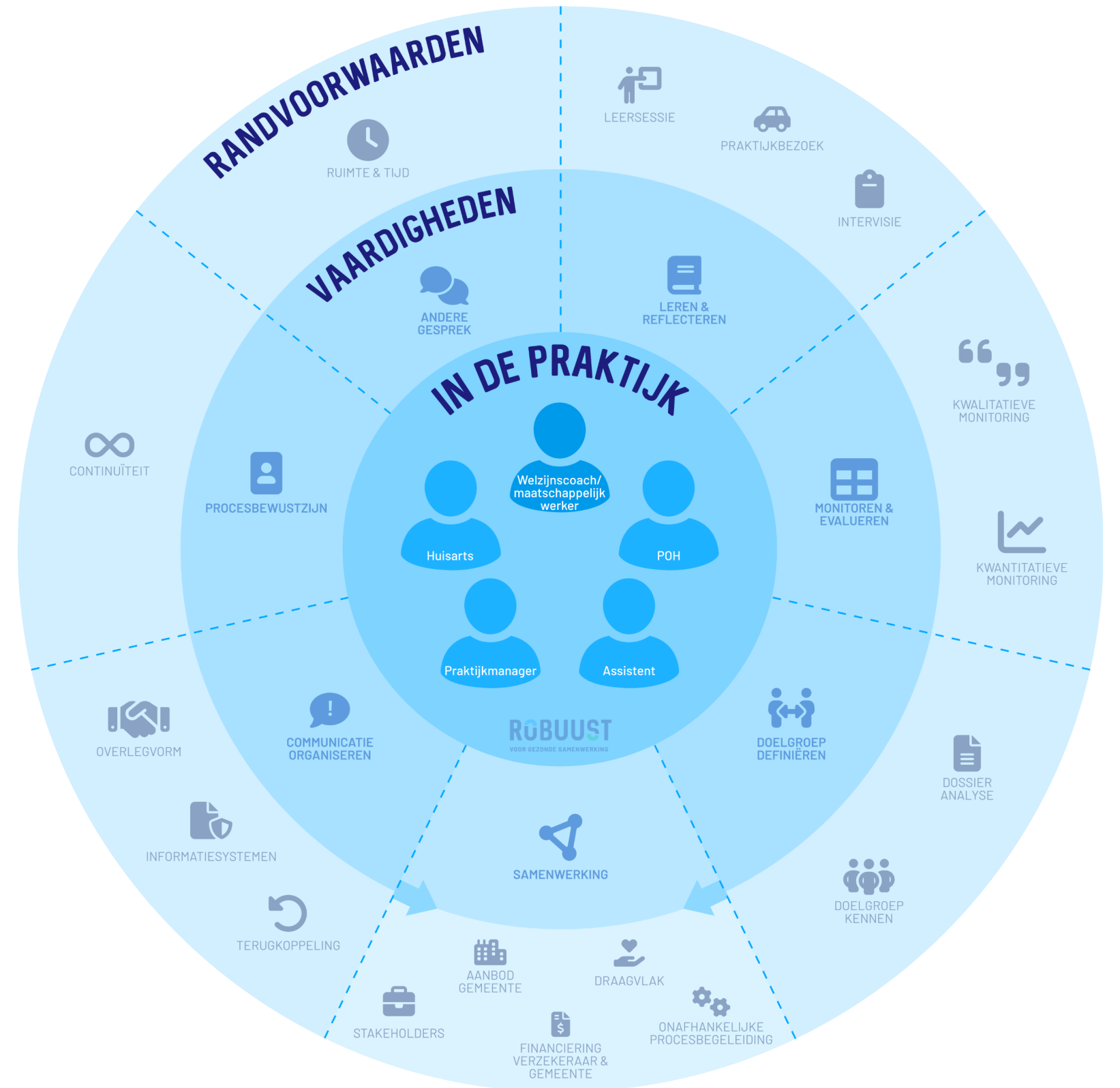

Welzijn-op-Recept-kompas

Het Welzijn-op-Recept-kompas is een leidraad als je werkt met Welzijn op Recept in de regio.

Handig bij de start, bij het vastleggen van jaardoelen of te raadplegen bij aspecten die extra aandacht vragen bij de borging van WoR.

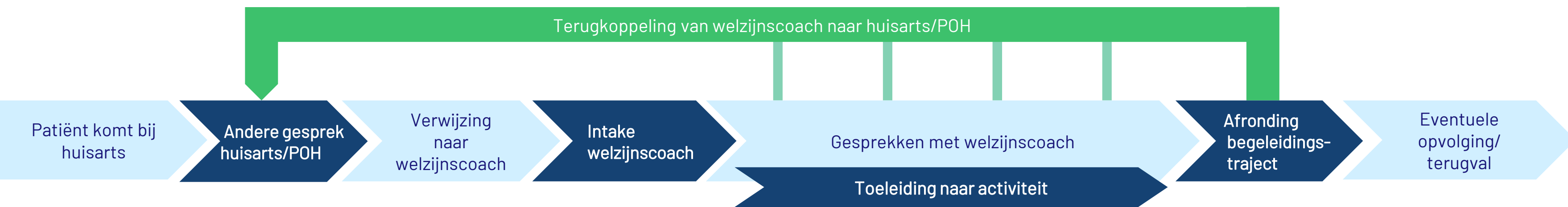

Instructie

Klik [hier](#) voor een algemene introductie.

Of klik [hier](#) om direct naar het kompas te gaan

Wat is Welzijn op Recept?

Huisartsen en andere zorgverleners in de eerste lijn zien veel mensen met psychosociale klachten op hun spreekuur. Vaak kan voor deze klachten geen medische oorzaak worden gevonden. Welzijn op Recept is dan een eenvoudig concept waarmee professionals binnen de eerstelijnszorg naar een welzijnscoach kunnen verwijzen.

Na die verwijzing neemt de welzijnscoach contact op met de cliënt voor een intakegesprek. Samen onderzoeken ze de wensen, behoeften en mogelijkheden en vervolgens de activiteiten die hierop aansluiten. Omdat ieder individu anders is en andere wensen en behoeften heeft, is hier altijd sprake van maatwerk.

Door actief bezig te zijn wordt de aandacht verlegd van de klacht of beperking naar de activiteit waar de cliënt plezier aan beleeft. Dit heeft direct invloed op de levensvreugde, het zelfbeeld en het welzijn.

Welzijn op Recept is niet alleen een verwijzingsmodel. Welzijn op Recept, verbindt het medische en sociale domein. Met een verwijzing via Welzijn op Recept:

- krijgt cliënt sneller en effectiever hulp, afgestemd op de behoeften
- heeft de huisarts een passende oplossing voor mensen die regelmatig met psychosociale problemen in de huisartsenpraktijk komen
- kan de druk op de huisartsenpraktijk worden verlicht.

Wat is het Welzijn-op-Recept-Kompas?

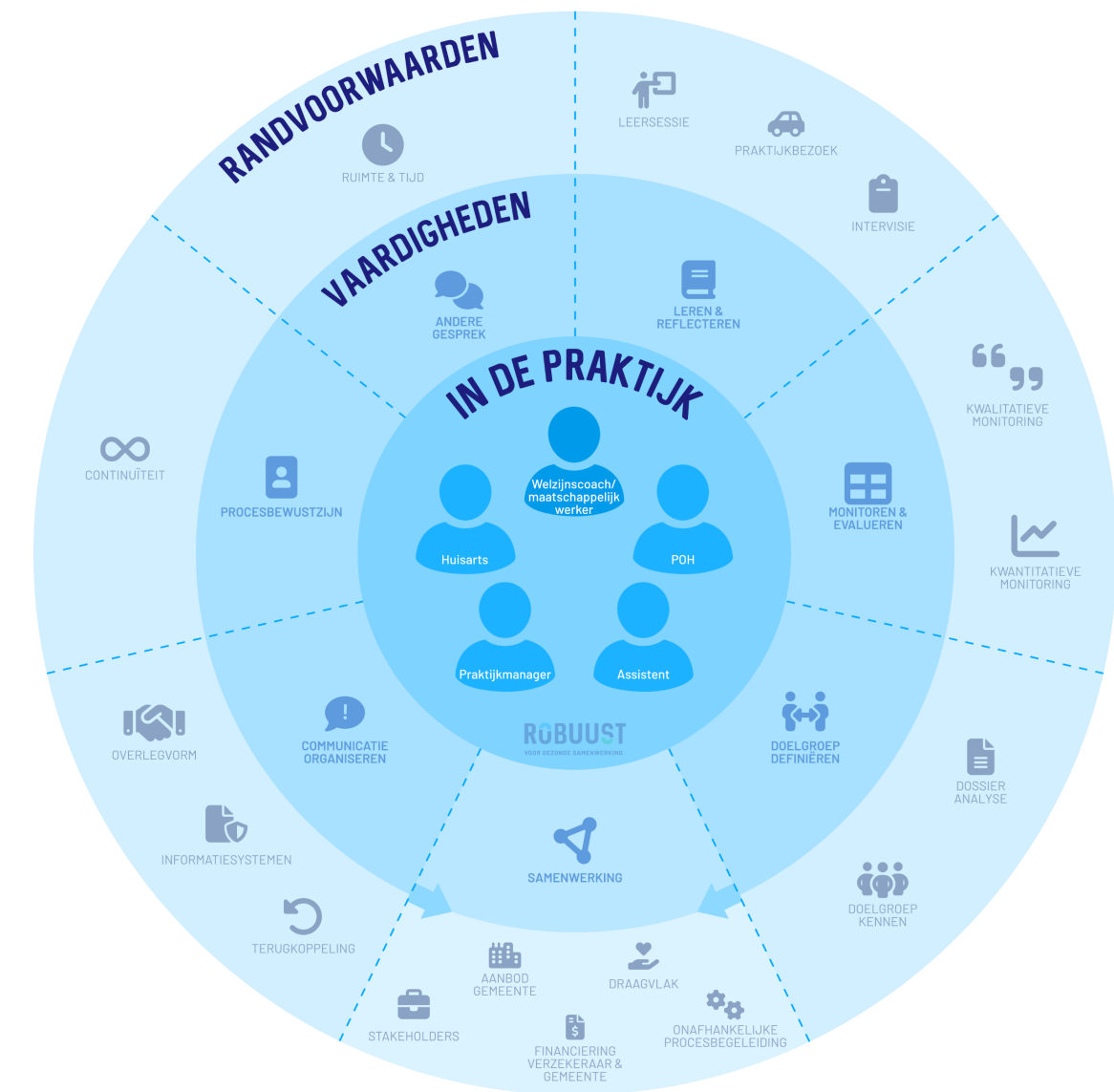
Geen medicatie maar welzijnscoach. Dat is een korte vertaling van Welzijn op Recept (WoR). Maar dat doet tekort aan de vele facetten waarmee je te maken hebt als je gaat werken met WoR. Bij Welzijn op Recept gaat het om de verbinding tussen huisartsen(zorg) en het sociaal domein. Op basis van haar ervaringen heeft ROS-Robuust een handige leidraad ontwikkeld om Welzijn op Recept in de regio vorm te geven.

In dit kompas vind je de elementen die je in elke fase verder kunnen helpen met WoR. Of je nu net van start gaat of al langer bezig bent. Of je meer overzicht wilt, focus wilt aanbrengen of een handreiking nodig hebt voor het opstellen van een jaarplan of projectdoelen: in het kompas vind je gemakkelijk wat je nodig hebt en pik je met één klik die elementen eruit die je op dat moment verder kunnen helpen.

Het kompas bestaat uit 3 'ringen':

- De binnenste ring **In de praktijk**: met wie ga je aan de slag en wie heeft welke rol?
- De middelste ring **Vaardigheden**: wat heb je nodig aan kennis, vaardigheden en data om met Welzijn op Recept te werken. Wat moet je kunnen?
- De buitenste ring **Randvoorwaarden**: welke randvoorwaarden moeten vanuit de organisaties worden ingevuld, en hoe krijgt dat vorm?

Dit kompas is tot stand gekomen door de geleerde lessen in de praktijk. We blijven echter leren. Heb je vragen over of aanvullingen voor het kompas, neem dan contact op met ROS Robuust via info@rosrobust.nl, ter attentie van het Welzijn op Recept team.

ROBUUST
VOOR GEZONDE SAMENWERKING

Naar het Kompas →

Lerende aanpak

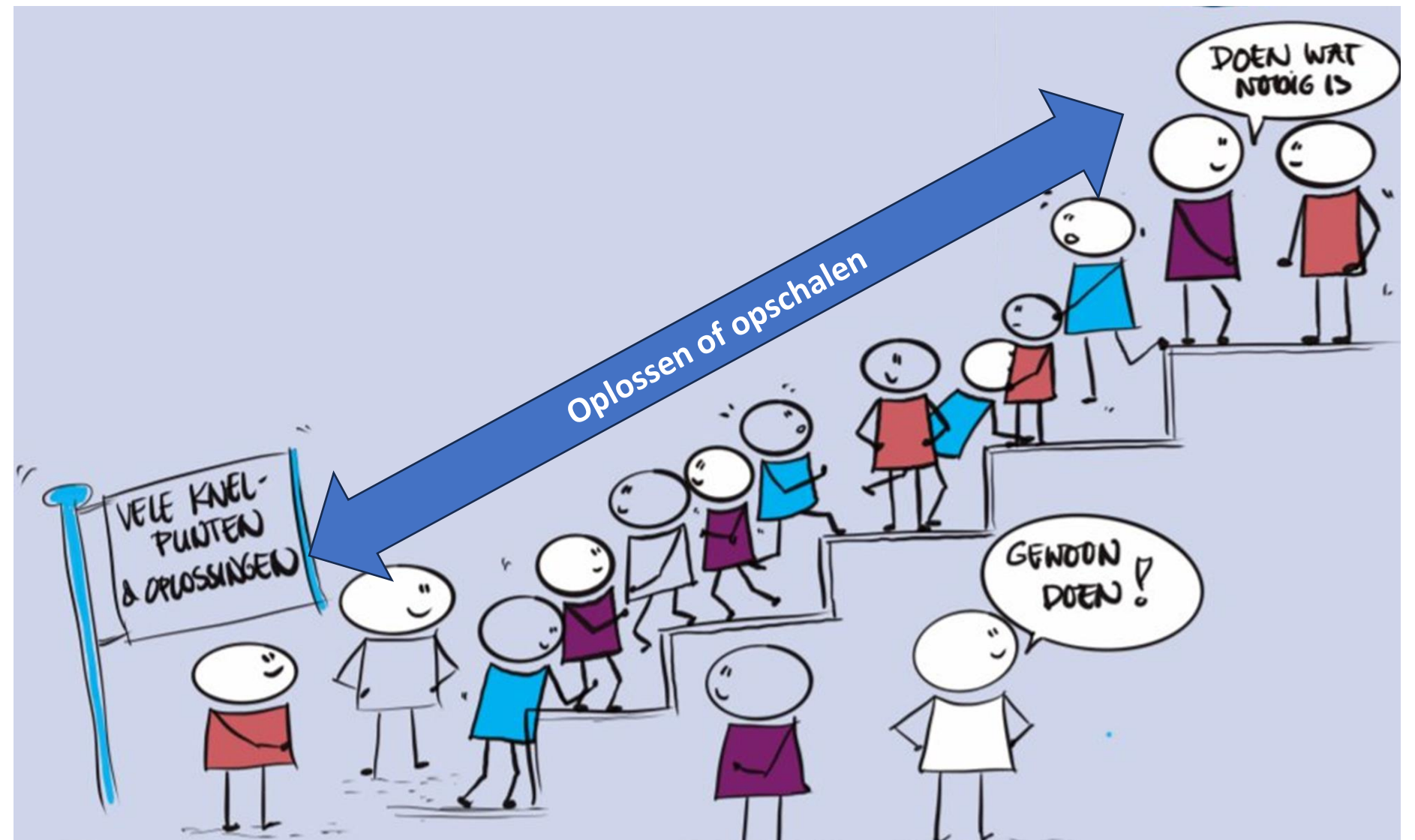
Werken met Welzijn op Recept vraagt om een lerende aanpak: met elkaar van start gaan en samen met andere professionals kijken naar wat je in de praktijk tegenkomt en ervaart. Je deelt de inzichten met elkaar, ontdekt nieuwe uitdagingen en bedenkt samen oplossingen om WoR verder te ontwikkelen of goed te borgen.

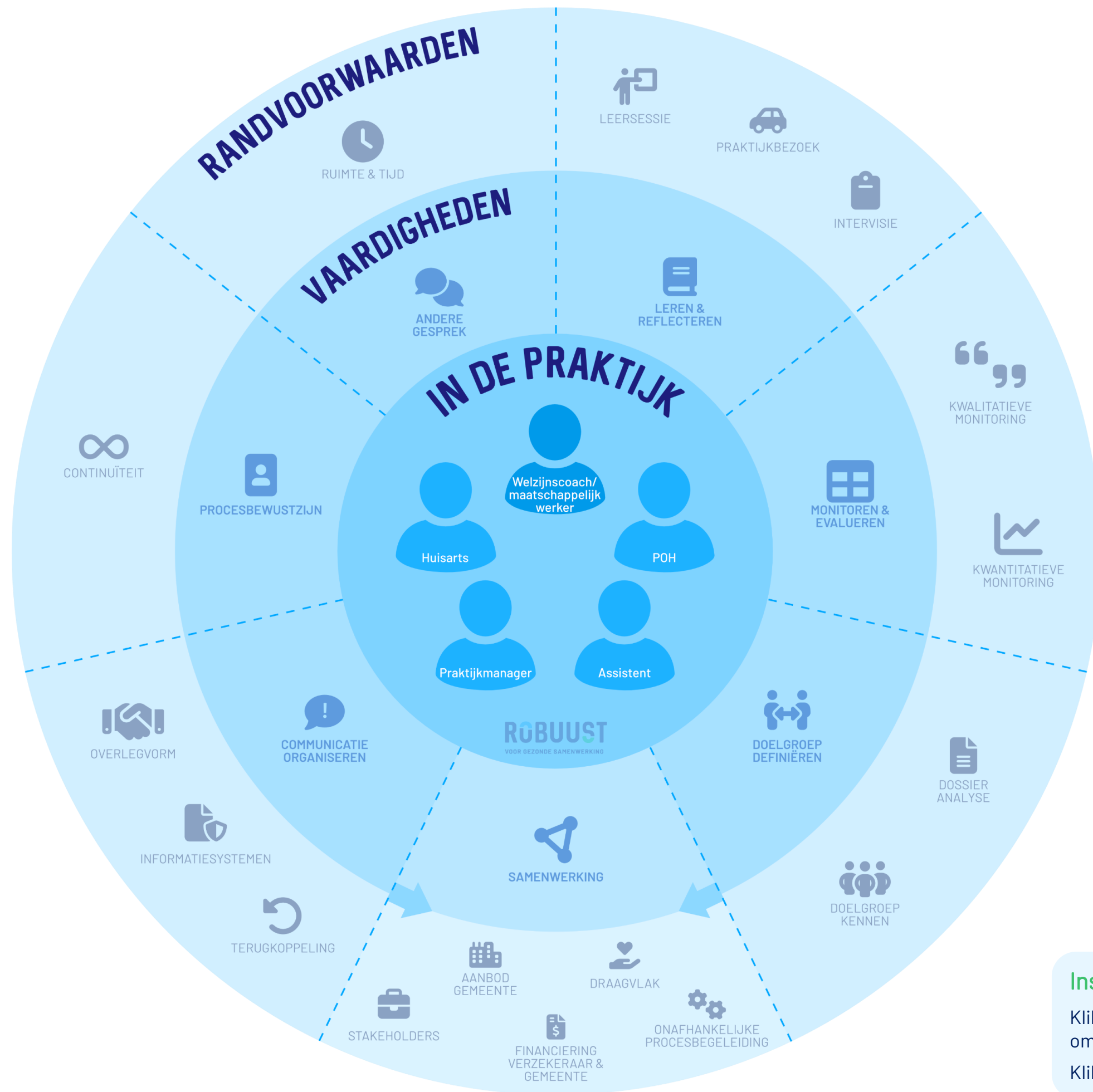
Leerproces inrichten

Dit is een continu proces. En dat gaat niet als vanzelf. Belangrijk is dat je dit proces ook inricht. Bijvoorbeeld door periodiek bij elkaar te komen om met en van elkaar te leren in bijvoorbeeld ['leersessies'](#).

Leren op verschillende niveaus

Leren van elkaar vraagt ook dat het leren op verschillende 'niveaus' gebeurt. Bijvoorbeeld leren binnen het projectteam, leren van andere WoR-initiatieven in de regio en leren van de professionals die in de praktijk met WoR aan de slag zijn. En vergeet niet te leren van cliënten! Als 'ervaringsdeskundigen' kunnen zij waardevolle inzichten meegeven. Soms is het belangrijk om vanuit een bepaald niveau 'op te schalen'. Bijvoorbeeld wanneer je een vraagstuk niet op je eigen niveau kunt oplossen.

Instructie

Klik op de verschillende elementen van het kompas om de gedetailleerde beschrijving te bekijken.

Klik [hier](#) voor een algemene introductie.

In de praktijk (1)

- Een belangrijke eerste stap om met Welzijn op Recept te gaan werken is **kennismaking** met elkaar, met elkaars werk én met het concept Welzijn op Recept. Dat kan op verschillende manieren, zoals praktijkbezoeken of huisartsenteams die een rondleiding krijgen bij de activiteiten van de welzijnsorganisaties om een beter beeld te krijgen wat welzijn te bieden heeft. Daarna is het vooral in de praktijk leren en ervaren wat werkt om WoR goed in te zetten, dit met elkaar te bespreken en te borgen in de werkwijze van betrokken partijen.
- Een **projectteam** is een belangrijke **aanjager** om het belang van WoR op het netvlies te krijgen van die partijen die een cruciale rol spelen bij de introductie en doorontwikkeling van WoR. Dat team bestaat uit vertegenwoordigers van huisartsenzorg, de welzijnsorganisatie en eventueel een onafhankelijk projectbegeleider. Naast een aanjagende rol, heeft het projectteam ook de taak om knelpunten te signaleren, bespreekbaar te maken en maatregelen te nemen.
- **Inrichten overlegstructuur**: Overleg is geen doel op zich, maar - zeker in de beginfase - essentieel om elkaar in een bepaalde frequentie te spreken over voortgang, obstakels en oplossingen, kansen en nieuwe ideeën. Begin bijvoorbeeld met een gezamenlijke startbijeenkomst om met elkaar een plan van aanpak te maken. Dit plan van aanpak kun je maken op basis van de verschillende elementen in dit kompas.

In de praktijk (2)

- **Werk- en procesafspraken:** Bij de start van samenwerken met Welzijn op Recept ervaren huisartsen, POH's en welzijnscoaches in de praktijk wat werkt en wat juist niet. Hieruit kunnen werk- en procesafspraken worden gedestilleerd. Die afspraken bieden houvast, al zijn die - zeker in het begin - niet in beton gegoten. Op basis van praktijkervaringen kunnen ze in overleg steeds worden aangescherpt.
- **Van elkaar leren én met elkaar leren (zie ook '[Leren en reflecteren](#)):** Om van én met elkaar te leren is het vormen van een leergemeenschap die frequent bij elkaar komt onder begeleiding van het projectteam helpend. Gespreksonderwerpen komen van deelnemers of vanuit het projectteam. Tijdens leersessies worden praktijkvoorbeelden uitgewisseld, casuïstiek behandeld en gespreksvoering geoefend. Ook is er ruimte voor vragen over bijvoorbeeld borging, [monitoring](#) of de [doelgroep](#). Het doel is dat organisaties uiteindelijk zelf aan de slag gaan en investeren in leren en de opbrengsten 'terugvertalen' naar hun eigen organisatie.
- **Digitaal verwijzen en terugkoppelen:** Samen lerend werken is gebaat bij (AVG-proof) digitaal verwijzen en terugkoppelen. Dit gebeurt met VIP-Live.
- **Zorg voor enthousiasme en ambassadeurs**
Met enthousiaste mensen kun je een berg verzetten. Voelen mensen zich betrokken bij Welzijn op Recept, dan komt er ook meer zicht over hoe WoR meer ingezet kan worden. Denk aan de praktijkassistente die na contact met patiënt aan de telefoon of tijdens een verrichting de huisarts attendeert op inzet van een Welzijnsrecept. Of een praktijk-time-out waarin dagelijks patiënten besproken worden en WoR aan de orde komt.

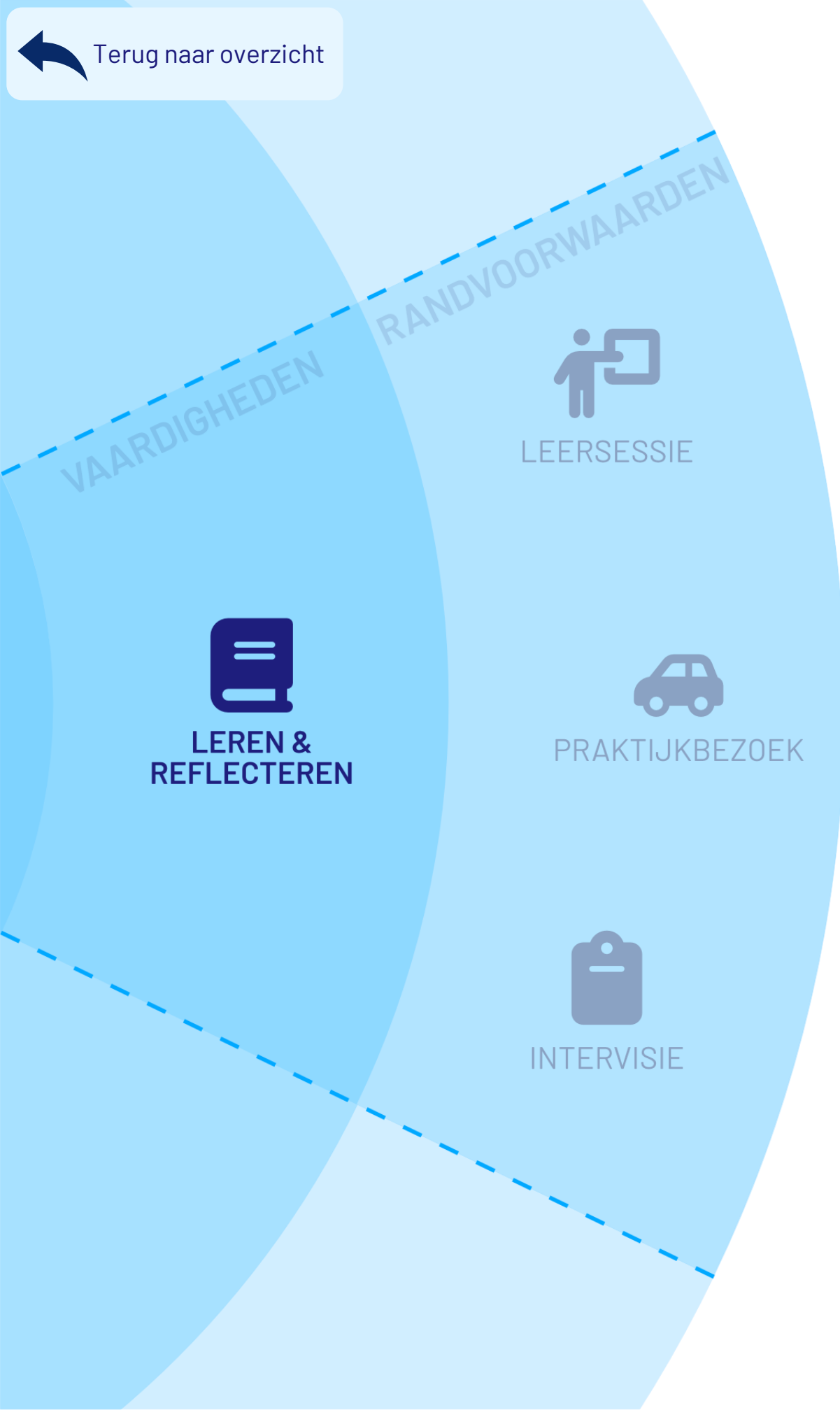

Lerende aanpak

Deze vaardigheid draait om:

- Kennisdeling
- Samenwerking bevorderen
- Reflectie en continue verbetering

Leren & reflecteren

Reflecteren is het vermogen om terug te kijken op ervaringen, interventies en communicatie om te leren wat wel en wat niet werkt, waarom niet en voor wie niet. Wat kan anders? En hoe gaan we 'dat anders' oppakken en wie doet dat?

Bij leren en reflecteren draait het om het stimuleren van effectieve en continue leerervaringen bij betrokkenen bij Welzijn op Recept. Persoonlijke leerervaringen, maar ook gezamenlijke ervaringen door met en van elkaar te leren. Dat gaat niet vanzelf, dat moet je organiseren. Bijvoorbeeld door het plannen van leersessies, praktijkbezoeken en intervisiemomenten.

Leergemeenschap opzetten voor een lerende aanpak

Een leergemeenschap geeft ruimte aan zorgverleners, welzijnscoaches, praktijkondersteuners en andere betrokken professionals bij WoR om op een nieuwe manier samen te werken, door van elkaar te leren en praktijkervaringen uit te wisselen. Het doel is om de kwaliteit van zorg en ondersteuning te verbeteren, effectieve praktijken te identificeren en te delen, en gezamenlijk te reflecteren op ervaringen. Dit is onderdeel van een [lerende aanpak](#).

Leersessie

Wat is het?

Een leersessie is een periodieke bijeenkomst waarbij een vast team van professionals samenkomt om zich te verdiepen in het concept van Welzijn op Recept. Doorgaans is dat elk kwartaal. Doel is het faciliteren van kennisdeling en gezamenlijk leren. In de opstartfase kan begeleiding door een onafhankelijke adviseur of projectleider helpen om het proces aan te jagen. Gedurende de leersessies worden verschillende onderwerpen uit de praktijk besproken. De professionals leren elkaars motivatie en manier van werken op een dieper niveau kennen en bespreken casuïstiek.

Voor wie?

Leersessies bieden een platform voor diverse betrokkenen in het project, waaronder huisartsen, praktijkondersteuners, doktersassistentes en welzijnscoaches. Dat kan ook uitgebreid worden met paramedici, thuiszorgmedewerkers, geestelijk verzorgers, en andere disciplines.

Wat komt aan bod?

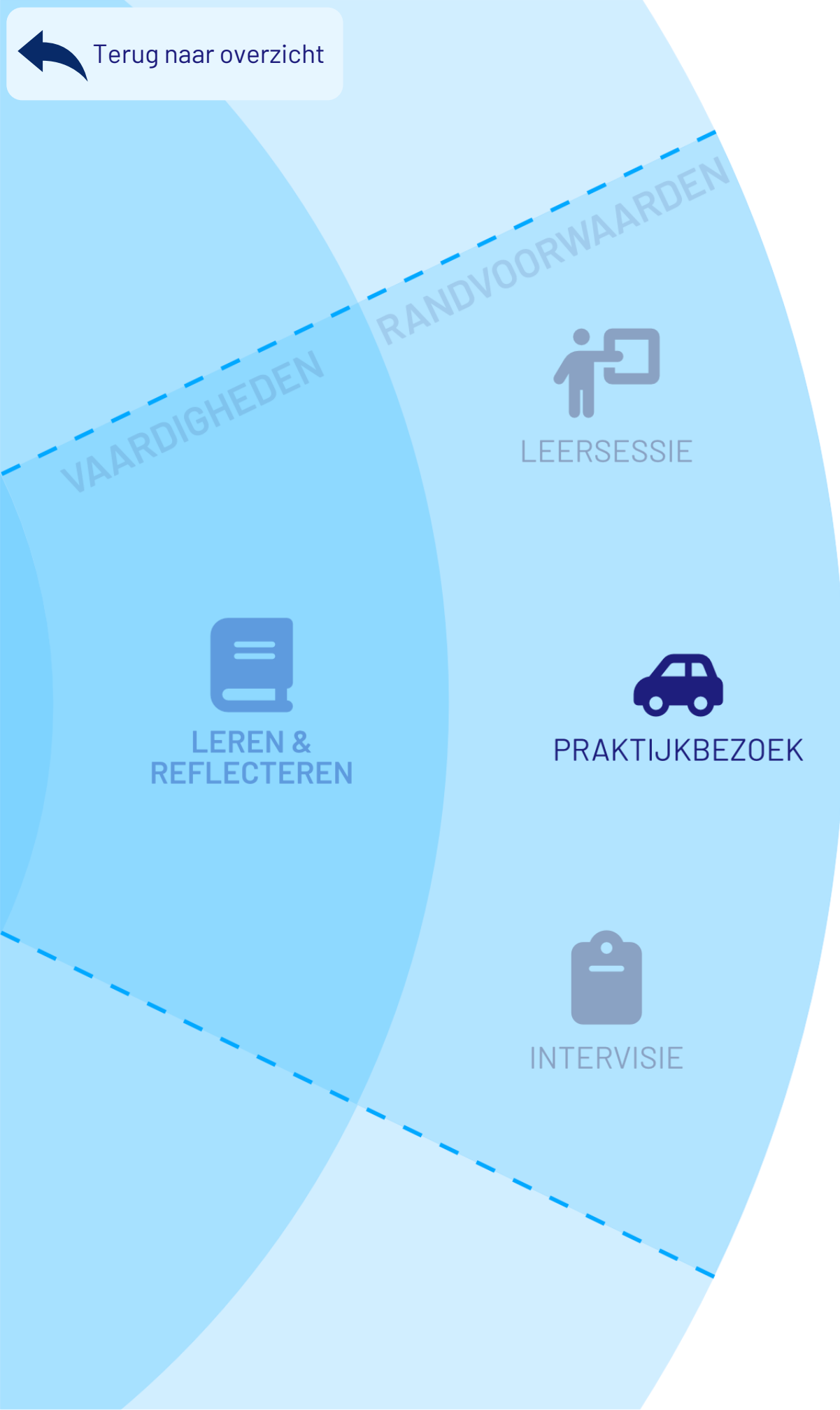
Aan het begin kunnen thema's zoals de individuele ambities met betrekking tot Welzijn op Recept, benodigde voorbereidingen voor de implementatie en effectieve gespreksvoering aan bod komen. Naarmate het traject vordert, kunnen de leersessies zich richten op andere onderwerpen, zoals het identificeren van geschikte doelgroepen voor WoR.

In een leersessie wordt ook aandacht besteed aan monitoring en evaluatie en worden de huidige trends en ontwikkelingen besproken. De leersessies bieden zo een gestructureerde omgeving waarin professionals van diverse achtergronden van elkaar kunnen leren en hun expertise kunnen verdiepen.

Voor meer inspiratie over leren kun je ook het document over Actieleren bekijken:
[Inspiratiedocument_Actieleren.pdf \(rosrobust.nl\)](#)

VAARDIGHEDEN
RANDVOORWAARDEN

Praktijkbezoek

Wat is het?

Periodieke praktijkbezoeken kunnen belangrijke input leveren om te leren en te reflecteren. Daarnaast kunnen ze zinvol zijn bij het monitoren en evalueren van Welzijn op Recept in de praktijk. Je kunt bijvoorbeeld op bezoek gaan bij alle deelnemende huisartsenpraktijken. Per praktijk kijk je wat er al goed gaat, wat er nog nodig is om de samenwerking rondom Welzijn op Recept te verbeteren en wat je eventueel van andere praktijken kunt leren. Bij praktijkbezoeken staat leren en staat het maken en evalueren van werk- en procesafspraken centraal.

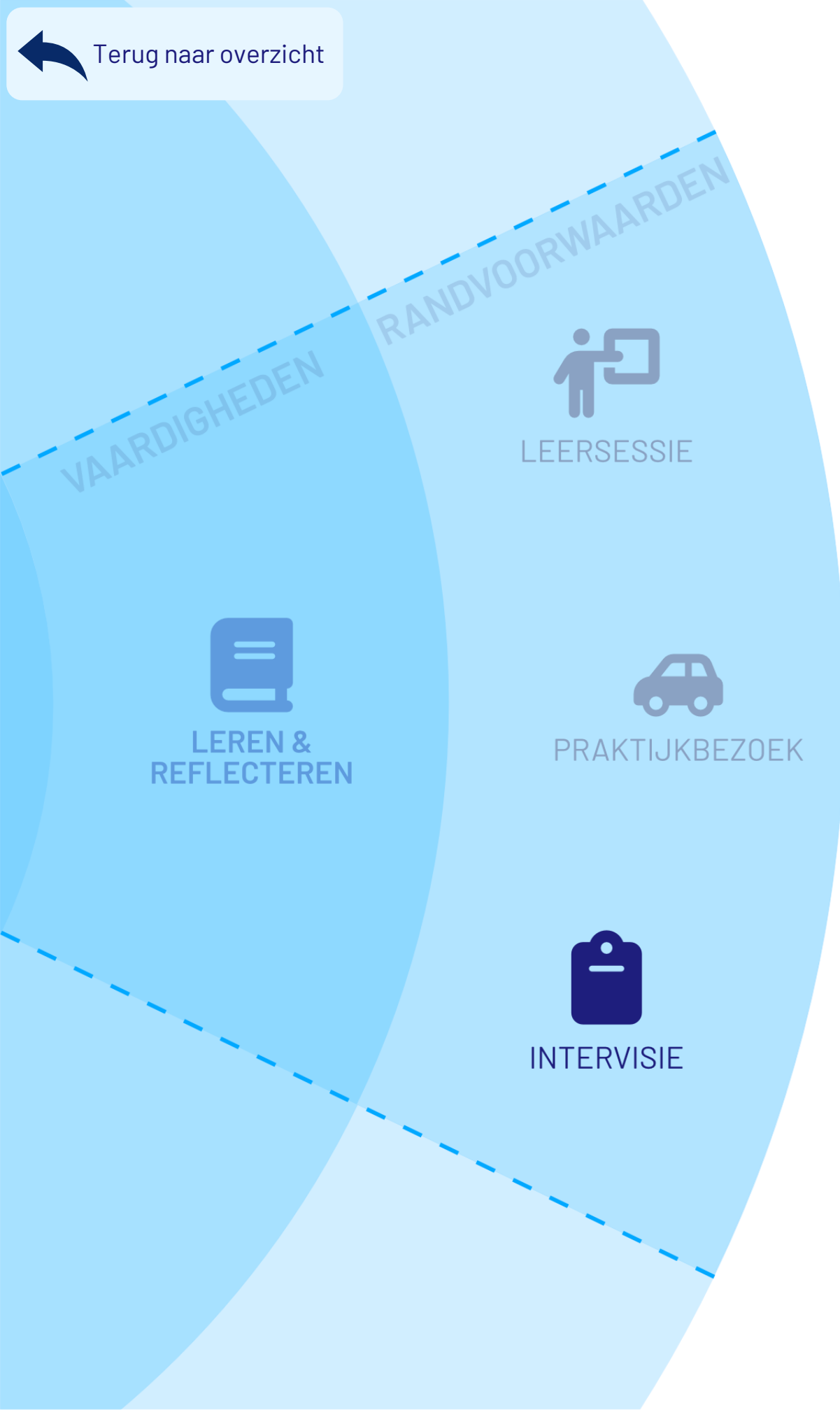
Voor wie?

Huisartsen, praktijkondersteuners, doktersassistenten en welzijnscoaches nemen actief deel aan deze praktijkbezoeken.

Wat heb je nodig?

Het is raadzaam om deze praktijkbezoeken te laten begeleiden door een onafhankelijke adviseur of projectleider. Deze begeleider kan als facilitator dienen, waardoor het proces soepel verloopt en er een constructieve dialoog ontstaat tussen de verschillende professionals.

Het doel is om tijdens praktijkbezoeken een gedegen evaluatie uit te voeren, de implementatie te verbeteren en een nauwe samenwerking tussen alle betrokkenen te bevorderen.

Intervisie

Wat is het?

Intervisie kan ingezet worden om een professionele uitwisseling tussen medewerkers die werkzaam zijn met Welzijn op Recept te faciliteren. Met elkaar bespreekt deze groep op gezette tijden, een door een van de deelnemers ingebracht (werk)probleem. Het hoofddoel van intervisie is het bevorderen van de deskundigheid van de deelnemers en het verbeteren van de kwaliteit van hun werk. Tegelijkertijd staat de professionele ontwikkeling van de deelnemers centraal. Dit proces vindt plaats binnen een veilige omgeving die de intervisiegroep biedt.

Binnen intervisie worden diverse onderwerpen besproken, waaronder inhoudelijke casuïstiek, uitdagende vraagstukken waar je als team of professional tegen aan loopt, professionele ervaringen, organisatieveranderingen, en de bredere ontwikkelingsvraagstukken die daarbij komen kijken.

Wat heb je nodig?

Een onafhankelijke begeleider kan een rol spelen in het ondersteunen van intervisiesessies. Deze begeleider draagt bij aan een gestructureerd proces, waarbij de deelnemers een open en constructieve dialoog kunnen voeren. De intervisie biedt zo een waardevolle plek waar professionals vanuit verschillende perspectieven kunnen reflecteren, van elkaar kunnen leren en gezamenlijk oplossingen kunnen verkennen voor uitdagingen die zij tegenkomen in hun werk met Welzijn op Recept.

Monitoren & evalueren

Deze vaardigheid draait om:

- Doelgericht data & informatie ophalen
- Inzicht krijgen in impact

Monitoren & evalueren

Om te kunnen zien welke impact Welzijn op Recept heeft, is het van belang goed te monitoren en samen te evalueren. Dit kan bijvoorbeeld door een data-analyse. Gebruik hiervoor een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve data.

Kwantitatieve data kan inzicht bieden in de bespaarde kosten. Kwalitatieve data biedt juist inzichten in wat Welzijn op Recept oplevert voor jouw patiënten.

Zorg voor een goed monitoringssysteem om de effectiviteit en impact van Welzijn op Recept te meten. Verzamel gegevens over gezondheidsuitkomsten, gebruik van zorgdiensten en welzijnsvoorzieningen, of haal ervaringen op van de cliënten. Gebruik deze gegevens om de voortgang te volgen, met elkaar in gesprek te gaan en de aanpak van WoR te blijven verbeteren.

Praktische vragen

Wordt er een diverse groep patiënten verwezen? Is er een specifieke groep patiënten die niet tevreden is over het [aanbod](#)? Waren patiënten tevreden over het [andere gesprek](#)? Welke kosten zijn er bespaard bij de [gemeente of zorgverzekeraar](#)?

Het kan helpen om een onafhankelijke onderzoeker in te zetten om je te ondersteunen in het beantwoorden van specifieke vragen.

Kwalitatieve monitoring

('merkbare effecten')

“ ”
KWALITATIEVE
MONITORING

MONITOREN &
EVALUEREN

KWANTITATIEVE
MONITORING

Wat is het?

Om betrokkenen enthousiast te maken en te houden over het werken met Welzijn op Recept is het belangrijk om naast 'harde' cijfermatige data over de impact ook gebruik te maken van ervaringsverhalen. Op deze manier krijg je inzicht in de meetbare én merkbare impact van Welzijn op Recept en verzamel je informatie over wat Welzijn op Recept betekent voor inwoners en professionals.

Voorbeelden zijn: storytelling, ervaringsverhalen, tevredenheidsinterviews onder patiënten. Maar denk ook eens aan gesprekken met de professionals: hoe ervaren zij het werken met Welzijn op Recept?

Wat heb je nodig?

Een methode of format voor het ophalen en verzamelen van ervaringen. Deelnemers die bereid zijn om hun verhaal te delen. Ondersteuning bij het vertalen van de opgehaalde ervaringsverhalen naar een bruikbaar format: filmpje, infographic, artikel, beelden etc.

*Kijk ook een snaar de succesverhalen vanuit het landelijk kennisnetwerk Welzijn op Recept:
[Succesverhalen Welzijn op Recept](#)*

Kwantitatieve monitoring

(‘meetbare effecten’)

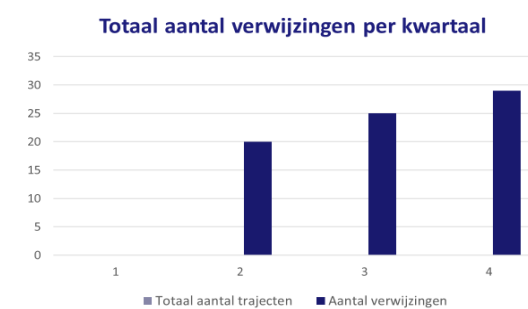
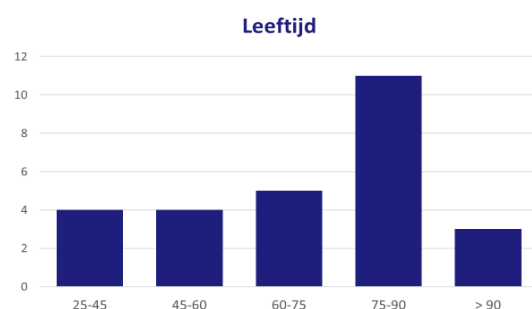
Wat is het?

Kwantitatieve data helpt om zicht te krijgen op de invloed van Welzijn op Recept op maatschappelijke kosten en op mogelijke besparingen bij betrokken partijen (verzekeraars en gemeenten).

Verder is het van belang dat je een beeld hebt van de patiëntenpopulatie die gebruik maakt van Welzijn op Recept. Door bijvoorbeeld het aantal verwijzingen dat uitgeschreven wordt, leeftijd van WoR-gebruikers, verhouding man-vrouw, soorten activiteiten die welzijnscoach inzet en de duur en frequentie van de gesprekken. Deze gegevens zijn essentieel voor verantwoording naar gemeente of zorgverzekeraar. Je kunt ook effectmetingen doen waarbij op casusniveau in beeld gebracht wordt welke kosten vermeden zijn door de inzet van Welzijn op Recept. Een voorbeeld:

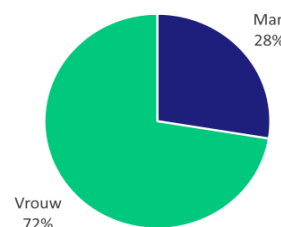
4e kwartaal 2023 - oktober tot december

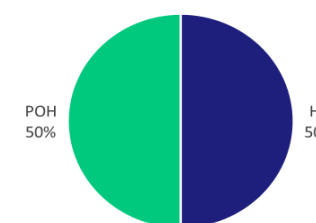
Gemiddelde leeftijd

68

Man/vrouw verdeling

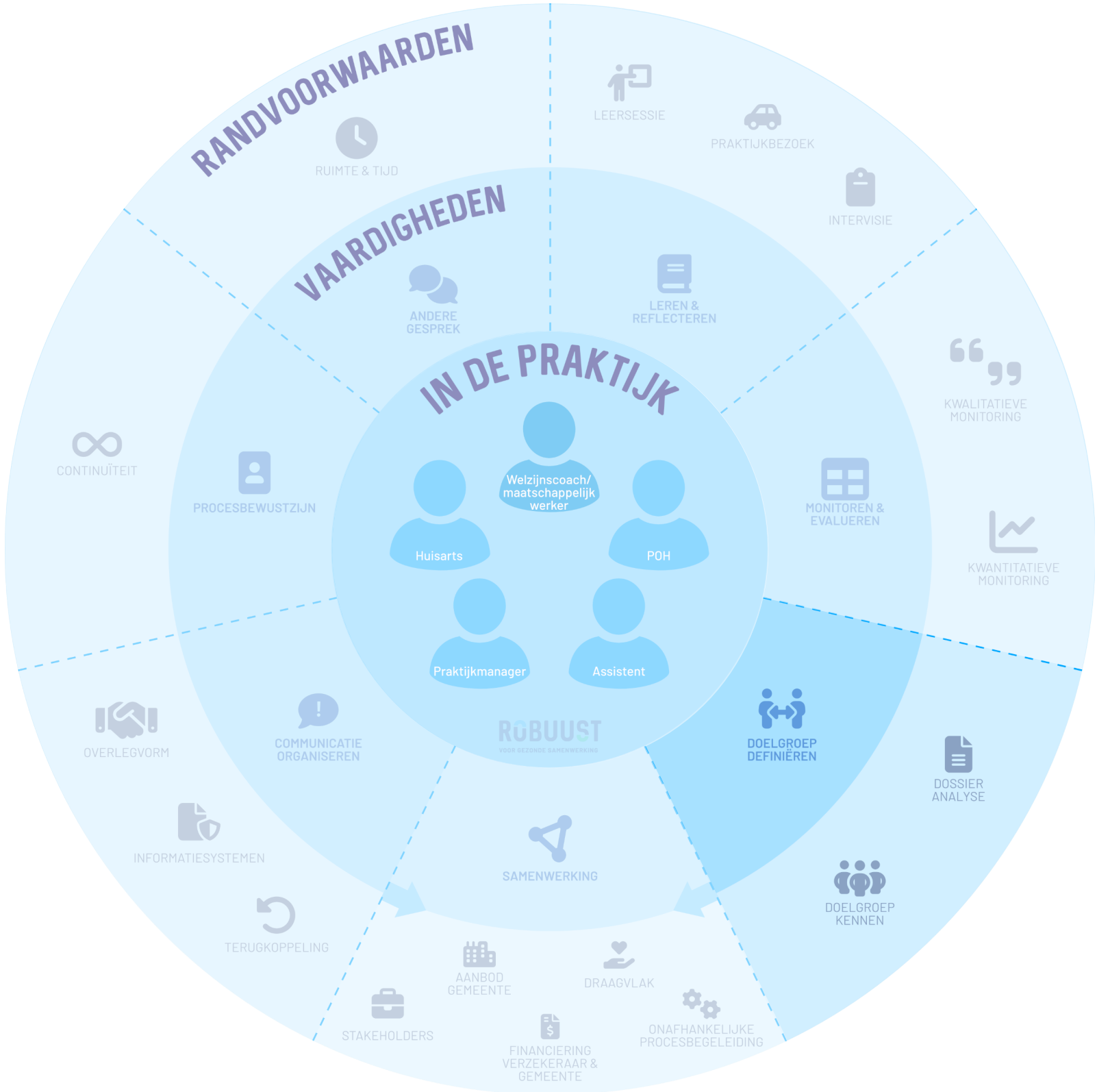
Verwijzing door

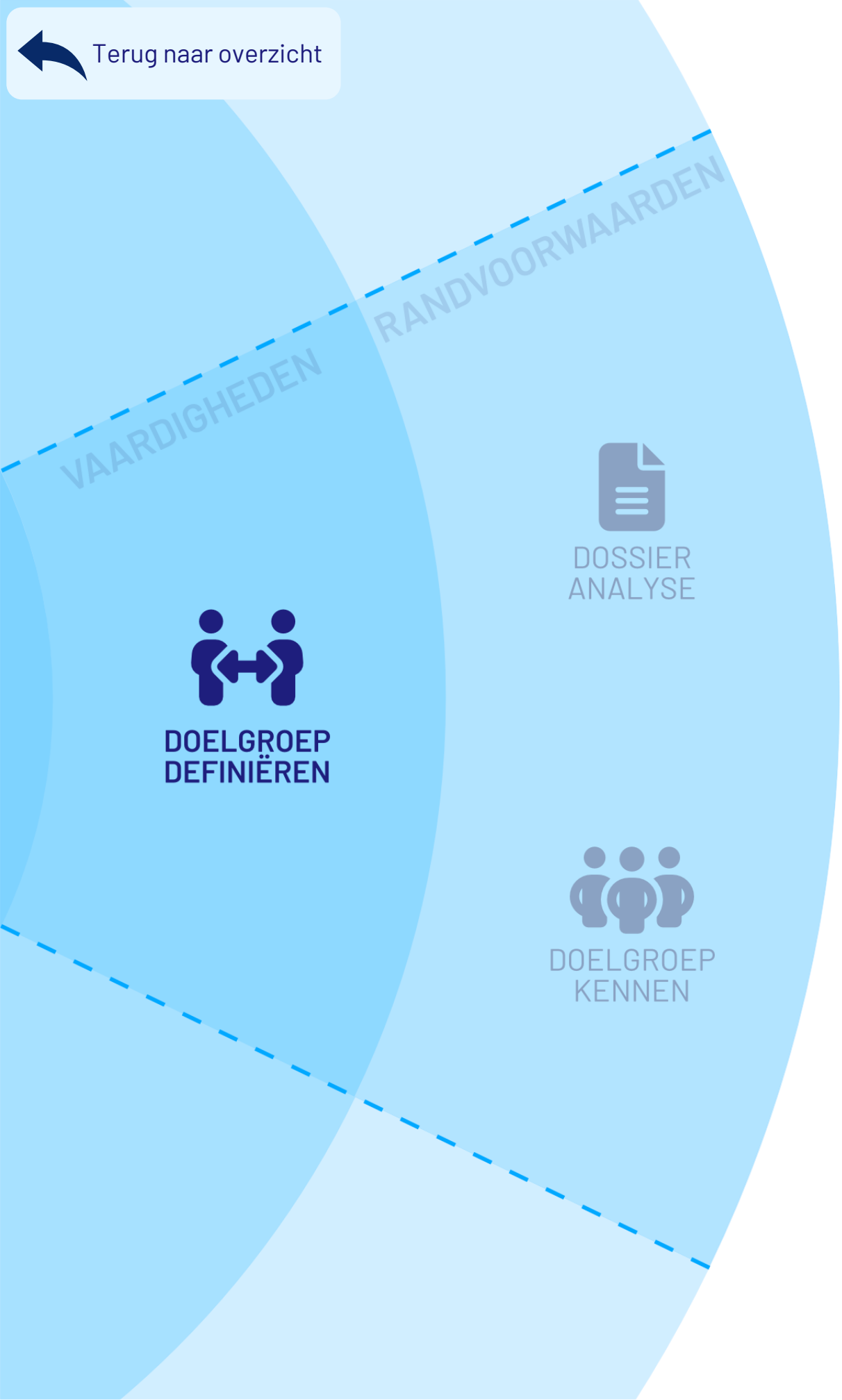

Doelgroep definiëren

Deze vaardigheid draait om:

- Brede kennis van de doelgroep
- Inzicht wanneer doorverwijzen
- Weten wat er speelt in jouw wijk

Doelgroep definiëren

Deze vaardigheid draait om:

- Brede kennis van de doelgroep
- Inzicht wanneer doorverwijzen
- Weten wat er speelt in jouw wijk

Om op het juiste moment voor de juiste mensen Welzijn op Recept in te zetten, is het van belang de doelgroep goed te definiëren. Voor wie is Welzijn op Recept eigenlijk geschikt? Dit is niet alleen zinvol wanneer je net begint met Welzijn op Recept, maar kan ook helpen om gedurende het traject de doelgroep beter in beeld te krijgen.

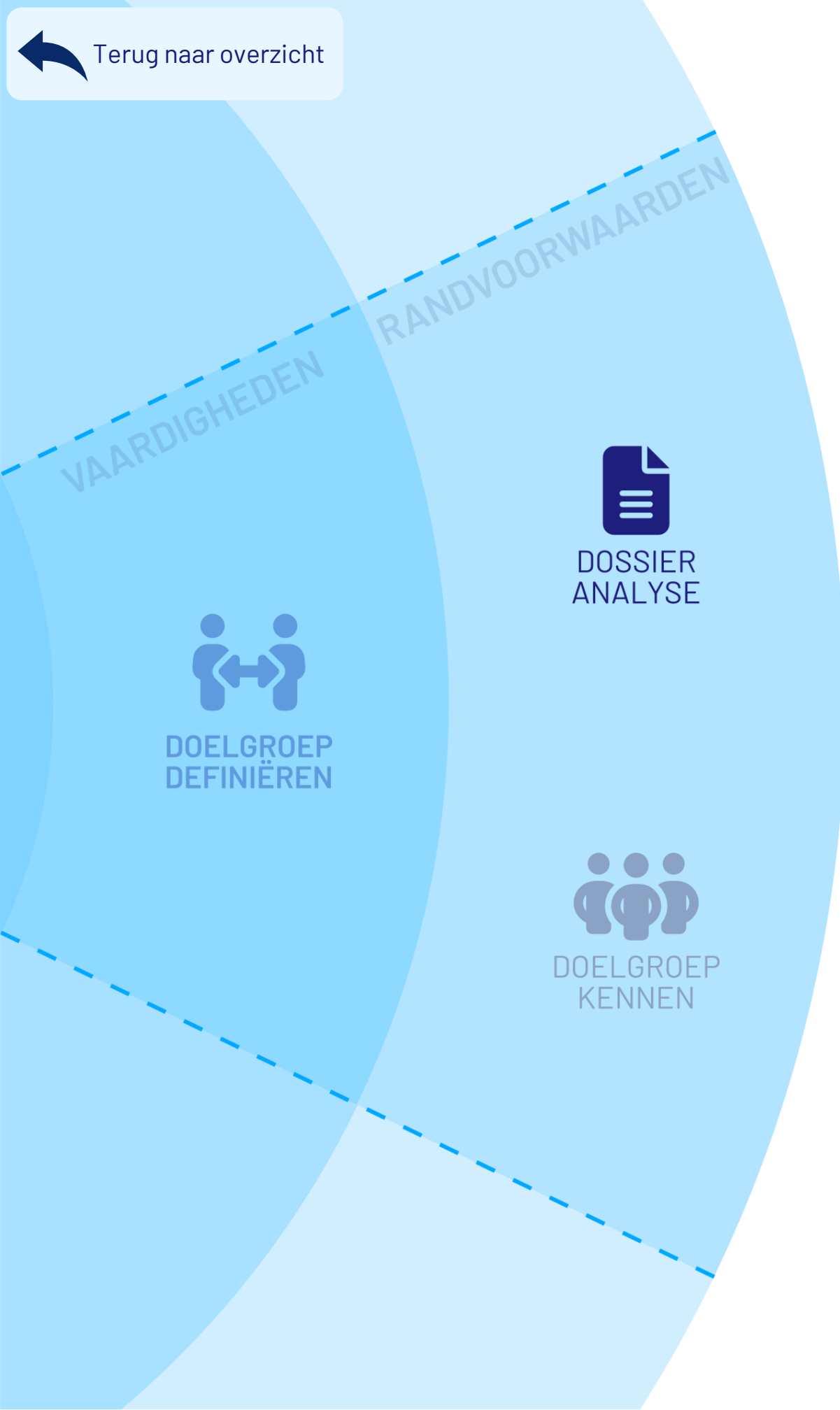
Denk daarbij niet alleen naar de meest voor de hand liggende doelgroepen als eenzame ouderen, maar bijvoorbeeld ook aan:

- *mensen met chronische klachten,*
- *migranten,*
- *mensen met relatieproblematiek,*
- *of probeer te verbreden naar een jongere doelgroep.*

Om te bepalen welke patiënten in jouw praktijk baat kunnen hebben bij Welzijn op Recept, kan een [dossier-analyse](#) nuttig zijn. Daarnaast is het van belang jouw doelgroep ook beter te leren kennen, om zo beter op hun behoeften aan te kunnen sluiten. Hierover lees je meer onder [Doelgroep kennen](#).

Gedaan! En nu?

Met een concretere of hernieuwde definitie van je doelgroep kun je opnieuw kijken naar de andere elementen uit het kompas. Past het [aanbod](#) vanuit de gemeente, en de georganiseerde [communicatie](#) (folders/promotie) ook bij deze doelgroep of hebben doelgroepen verschillende behoeften en moet er dan ook een ander aanbod zijn?

Dossier analyse

Wat is het?

Om de doelgroep beter te leren kennen, kan het zinvol zijn om binnen de huisartsenpraktijk een dossier analyse uit te voeren.

Voor wie?

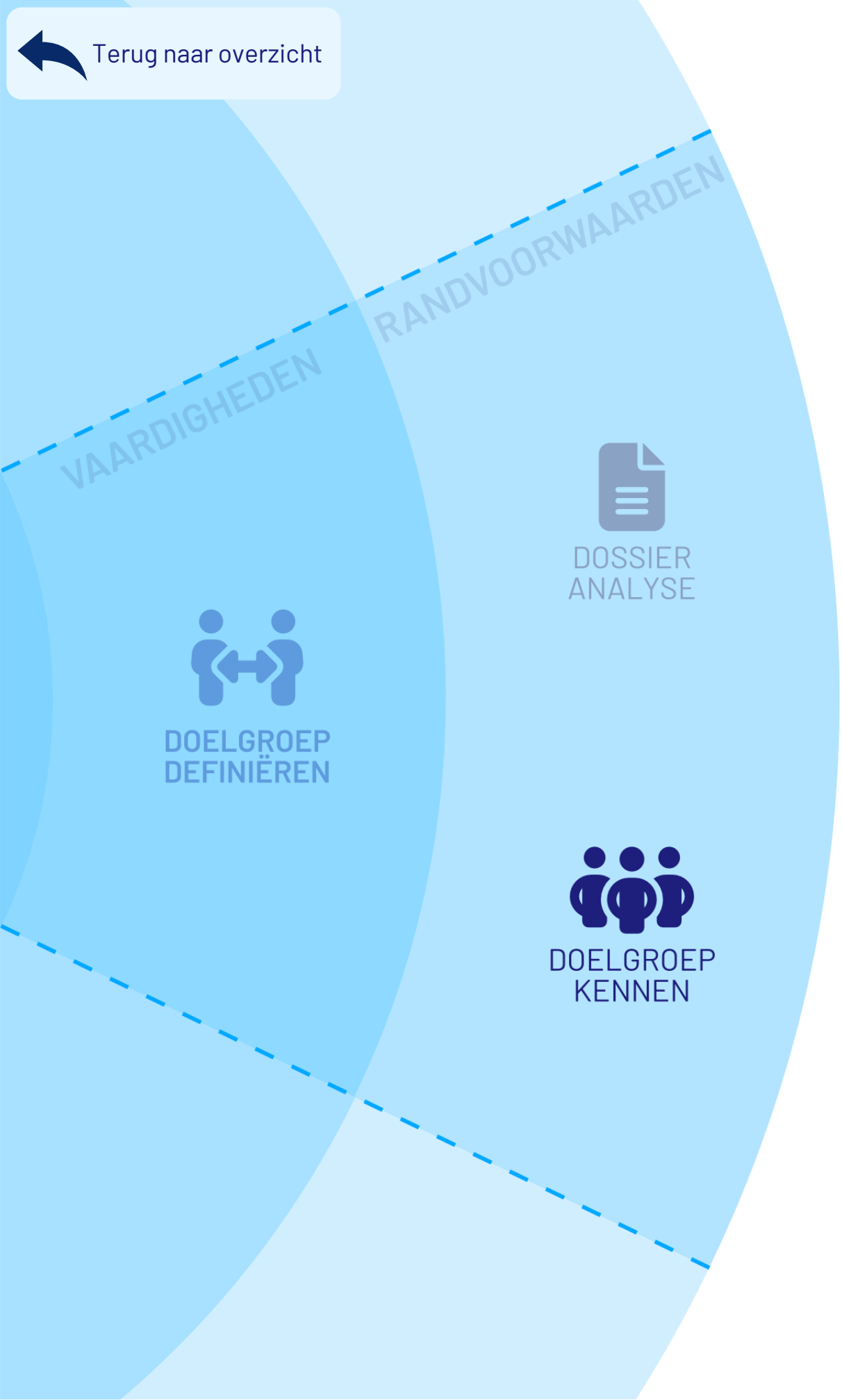
Je kunt de dossier analyse per huisartsenpraktijk uitvoeren. Het kan daarna zinvol zijn om de dossiers ook te bespreken met de welzijnsmedewerkers, om ook hun perspectief te krijgen.

Hoe doe je een dossier analyse?

Vraag de huisartsen en POH's om een aantal (20-30) geanonimiseerde dossiers te verzamelen van patiënten die afgelopen week/maand in de huisartsenpraktijk geweest zijn en wellicht baat zouden kunnen hebben bij Welzijn op Recept, maar nog niet verwezen zijn. Let hierbij natuurlijk wel op de AVG privacy wetgeving.

Bespreek deze dossiers met de huisartsenpraktijk. Wat valt je op? Welke patiënten zie je die (toch) in aanmerking komen voor Welzijn op Recept en die daarmee weer meer kleur in hun leven kunnen krijgen? Zijn dit specifieke groepen patiënten (denk aan leeftijd, achtergrond of problematiek)? Dit kan je helpen om een bredere doelgroep te definiëren en herkennen.

Gebruik bijvoorbeeld een [leersessie](#) om de dossiers met elkaar te analyseren. Missen de welzijnsmedewerkers nog groepen mensen die wel in aanmerking zouden komen?

Doelgroep kennen

Wat is het?

Om Welzijn op Recept goed te laten aansluiten op jouw patiënten is het van belang de doelgroep en de wijk/regio te kennen. Wat speelt er in de regio? Waar lopen patiënten tegenaan? Over welke patiëntgroepen gaat het, hoe ziet hun netwerk eruit?

Voor wie?

Voor alle partijen die meedoen met Welzijn op Recept.

Wat heb je nodig?

Om de doelgroep beter te leren kun je denken aan een praktijkscan om de lokale populatie te begrijpen, te ontdekken welke behoeften er spelen en waar mogelijke oplossingen liggen. In een praktijkscan identificeer je veelgebruikers van de huisartsenpraktijk, en ga je dieper in op de sociale dynamiek binnen de wijk of regio. Wat speelt er nog meer? Welke signalen krijgen doktersassistenten of wijkverpleegkundigen en van wie?

Ga bijvoorbeeld ook de wijk in, om in gesprek te komen met de inwoners in de buurt. Waar liggen hun behoeften? En via welke weg kunnen deze mensen terecht bij de welzijnscoach?

Ook een [regiobeeld en/of regioplan](#) kan helpen om zicht te krijgen op belangrijke thema's en problematieken in de wijk/buurt.

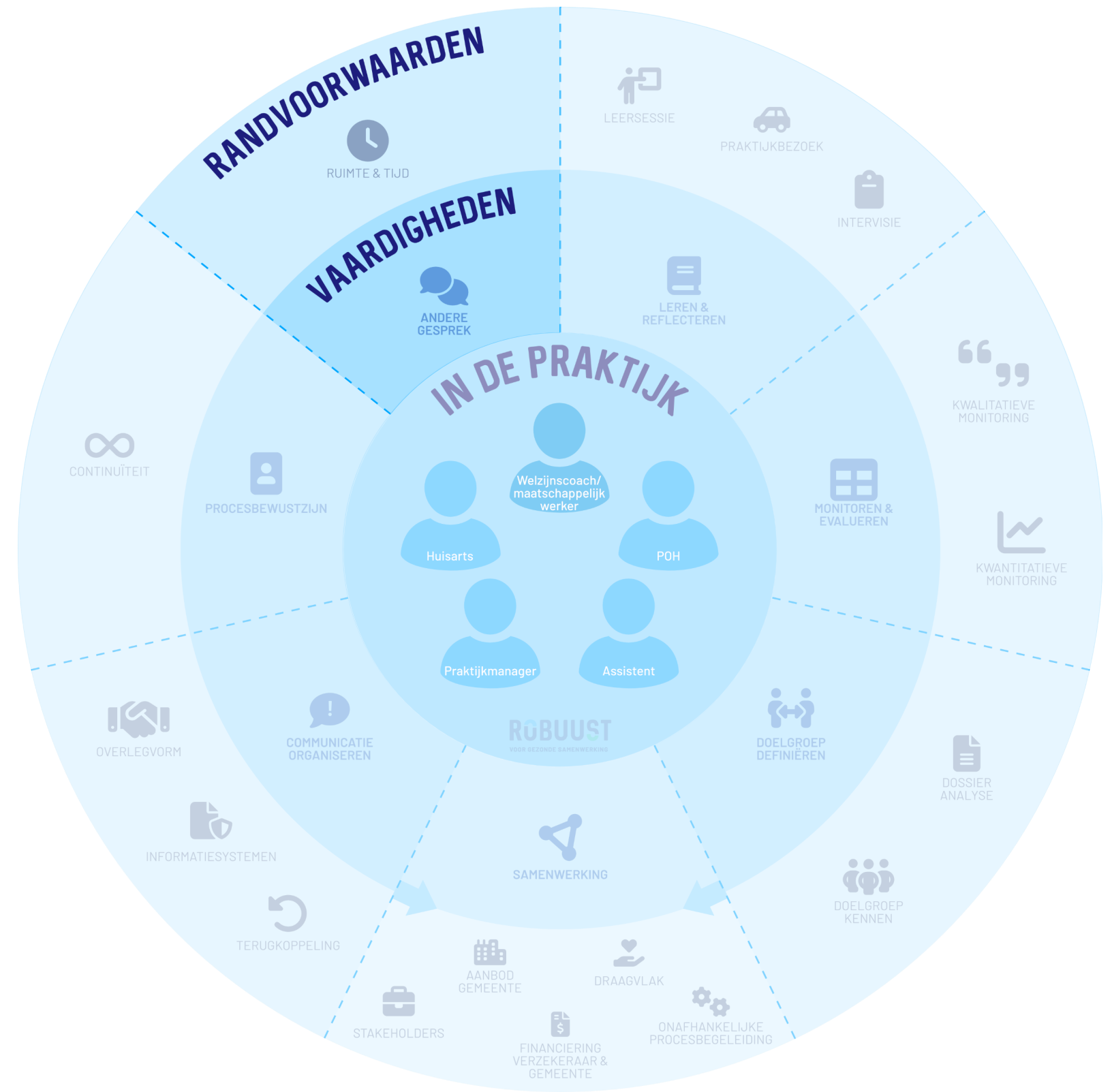
Voorbeeld

In de regio Meierijstad heeft Robuust een aantal [doelgroepen in kaart gebracht](#) om in beeld te krijgen welke uitdagingen er bij hen spelen, en voor wie Welzijn op Recept zinvol zou kunnen zijn. Dit overzicht kun je gebruiken ter inspiratie.

Het andere gesprek

Deze vaardigheid draait om:

- Andere kijk op gezondheid
- Gesprekstoets voor in de praktijk

Het andere gesprek

Wat is het?

Het 'andere gesprek' is een cruciaal onderdeel van Welzijn op Recept. Het is een gesprek waarin de huisarts samen met de patiënt verkent of de klachten niet puur medisch zijn, maar mogelijk ook sociaal-maatschappelijke oorzaken kunnen hebben. De focus verschuift hierbij van medisch ingrijpen naar welzijnsinterventies.

Voor wie?

In de praktijk kan blijken dat huisartsen tijdsdruk en andere obstakels ervaren die het voeren van dit gesprek bemoeilijken. Als de patiënt bij een verwijzing naar de welzijnscoach geen verheldering krijgt van de huisarts over het 'waarom' van een Welzijn op Recept, blijft deze met vragen zitten.

Wat heb je nodig?

Om dat andere gesprek te voeren en te verbeteren, is training, oefening en motivatie nodig voor huisartsen. Ij kunnen leren hoe ze dit gesprek effectief kunnen voeren binnen de beperkte tijd van een consult. Het vergt een verandering in werkwijze en het maken van keuzes in tijdsindeling. Het betrekken van de hele praktijk bij Welzijn op Recept kan helpen, evenals regelmatige opfrustrainingen en betrokkenheid creëren van gemeenten. De praktijkmanager kan bijvoorbeeld de timemanagement coördineren. Bespreek en oefen gespreksvoering gezamenlijk, en betrek waarnemers zodat patiënten zien dat de hele praktijk het concept ondersteunt.

Een goed 'ander gesprek' is essentieel om ook patiënten zelf bewust te maken van de bredere mogelijke oorzaken van hun klachten. Om hen te motiveren zelf de regie te nemen over hun welzijn en na te denken over de mogelijkheden die er zijn binnen hun woon- en leefomgeving.

Er zijn meerdere gesprekstoetsen beschikbaar om te helpen dit andere gesprek te voeren: Spinnenweb Positieve Gezondheid, 4D model, Leefstijlroer. Kies vooral een tool die bij jou en jouw patiënt past, dit helpt je om een goed gesprek te voeren.

VAARDIGHEDEN

RANDVOORWAARDEN

Ruimte & tijd

Wat is het?

Om Welzijn op Recept in de praktijk te kunnen toepassen is het van belang dat huisartsen en/of praktijkondersteuners (POH's) op een goede manier het gesprek voeren met de patiënt. Dat ze niet alleen kijken met de medische bril, maar ook de welzijnsbril opzetten. Dat kijken met de andere bril zal voor iedereen weer anders zijn. Soms zal het als vanzelf gaan, andere keren is het misschien lastig wanneer je gewend bent vooral vanuit een medische blik naar patiëntproblemen te kijken en je daar ook niet altijd bewust van bent.

Voor wie?

Voor huisartsen en POH's.

Wat heb je nodig?

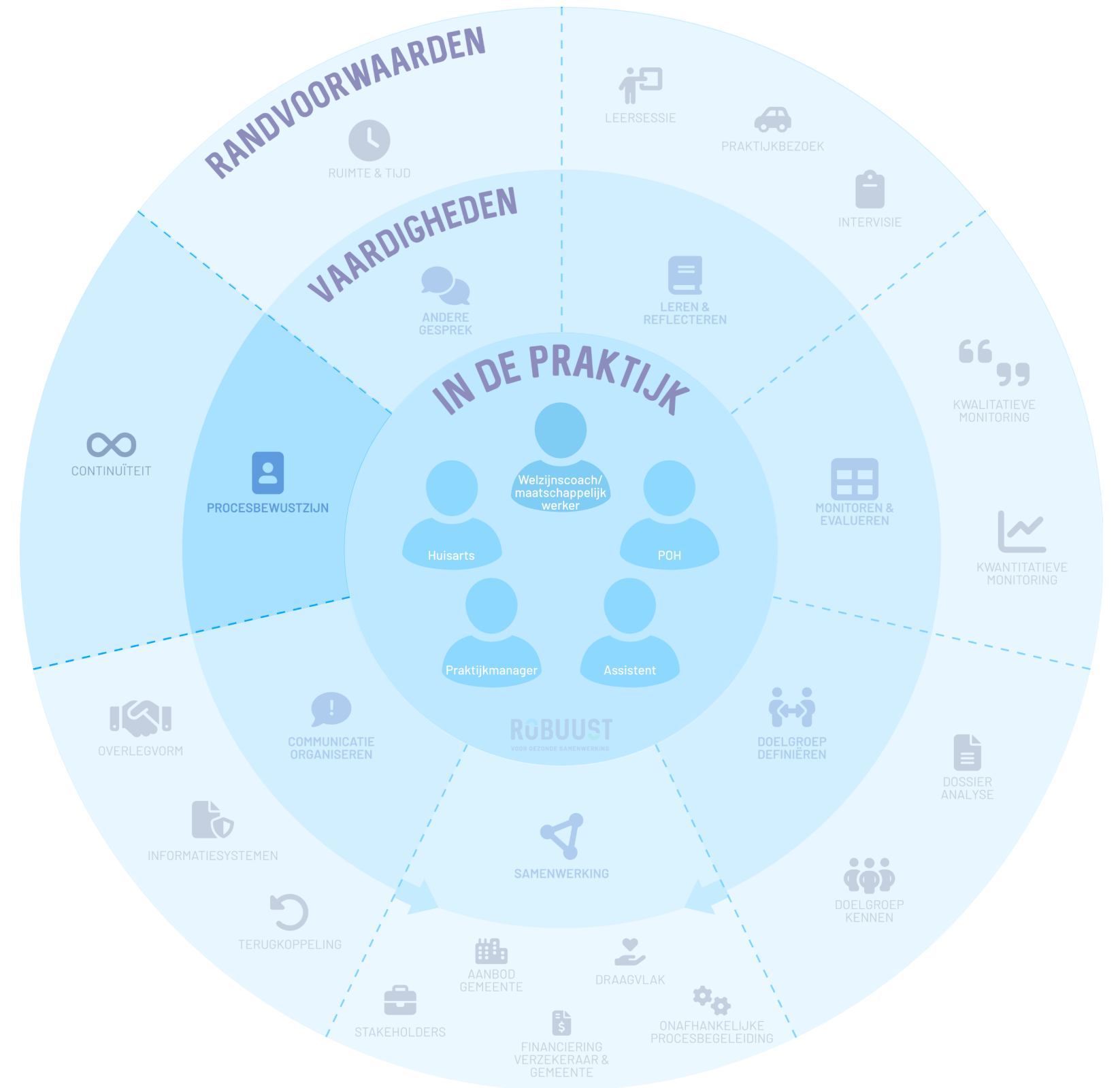
- Een passende [methodiek](#) waarmee huisartsen en POH's getraind worden in het voeren van het andere gesprek
- Met elkaar leren over hoe je het andere gesprek in de praktijk brengt, uitwisselen van ervaringen.
- Meer tijd beschikbaar maken via bijvoorbeeld de financieringsmodule Meer Tijd voor de Patiënt (MTVP)
- Het Instituut voor Positive Health (IPH) reikt tools aan om meer ruimte te maken voor het andere gesprek. Bekijk daarvoor: ['Zo maak je tijd voor het andere gesprek'](#).

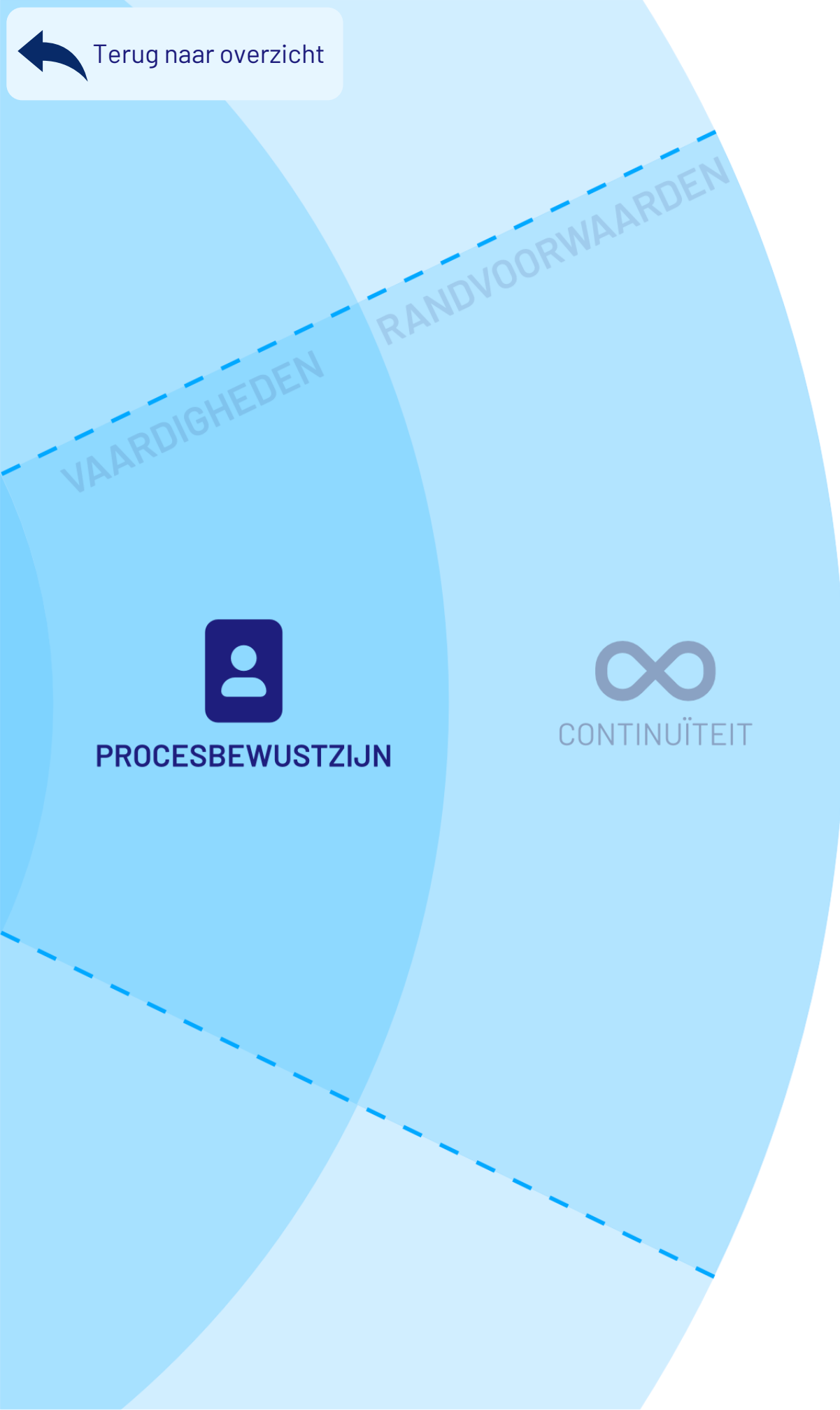

Procesbewustzijn

Deze vaardigheid draait om:

- Welzijn op Recept als traject in plaats van (kortdurende) interventie
- Gedeelde verantwoordelijkheid

Procesbewustzijn

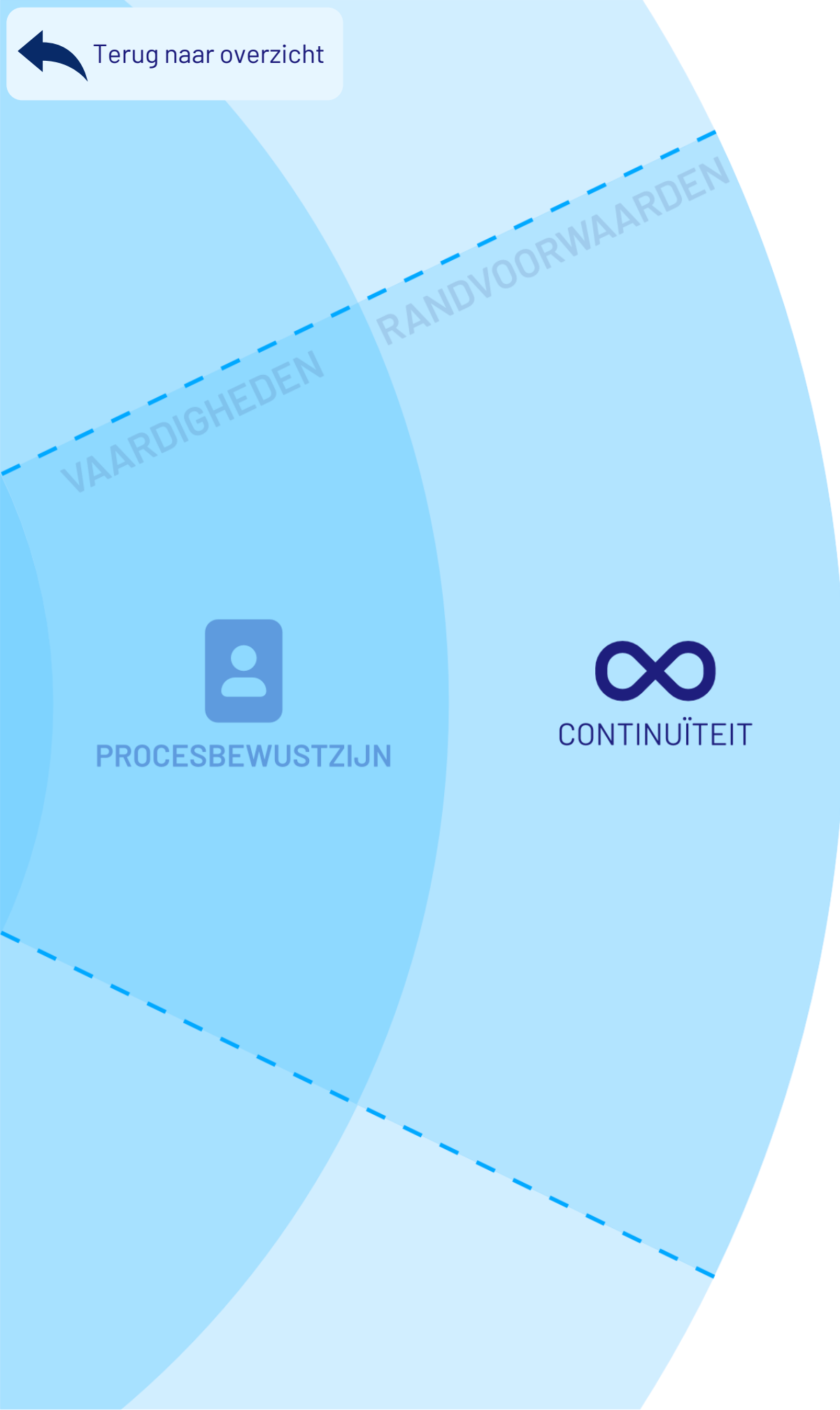
Voor een gerichte inzet van WoR is het belangrijk je bewust te zijn van de stappen waarmee de patiënt te maken krijgt op het moment dat die met psychische klachten naar de huisarts gaat. De huisarts probeert met WoR medische zorg te voorkomen. Met begeleiding van een welzijnscoach krijgt patiënt ondersteuning en aanbod van een passende activiteit. Ook bij eventuele terugval of een hernieuwde vraag kan de patiënt weer een beroep doen op de welzijnscoach (zie ook: [Wat is Welzijn op Recept?](#)). Dit vereist een manier van denken die niet alleen gericht is op de interventie van het voorschrijven van een Welzijn op Recept, maar ook de stappen die de patiënt daarna zal zetten.

Afbouwen van begeleiding

Het is van belang dat zorgverleners de behoeften van cliënten kunnen herkennen, en bijvoorbeeld weten wanneer het tijd is om de intensiteit van de begeleiding te verminderen en de patiënt los te laten.

Terugvalpreventie

Terugvalpreventie is een integraal onderdeel van de welzijnszorg, en dus ook binnen Welzijn op Recept. Terugvalpreventie is essentieel en vraagt om het identificeren van risico's en het bieden van passende ondersteuning op het juiste moment.

Continuïteit

Wat is het?

Procesbewustzijn in Welzijn op Recept is niet alleen van belang voor de continuïteit van zorg bij de overgang van intensieve (welzijns)begeleiding naar preventie van terugval, maar ook voor bijvoorbeeld de verschillende begeleiding bij de overgang van kind naar jongere naar jongvolwassene. Het is essentieel dat de zorg naadloos blijft verlopen, ongeacht welke zorgverlener deze levert. Door een goed begrip van het zorgproces en de behoeften van cliënten kunnen zorgverleners ervoor zorgen dat de ondersteuning consistent blijft, zelfs tijdens overgangsfasen in verschillende levensfasen. Denk aan doorlopende zorg bij de overgang van kind naar jongere naar jongvolwassene, waarbij het aanbod kan verschillen. Welzijn op Recept kan ook ingezet worden

Wat heb je nodig?

Afspraken over verantwoordelijkheden

- Wie is er verantwoordelijk voor de patiënt? Is welzijn verantwoordelijk of nog steeds HA?
- Wat als problematiek verandert? Wat als traject afgesloten wordt? Wat als er nieuwe klachten komen (direct naar welzijn of HA)?
- Rol van welzijn in het proces

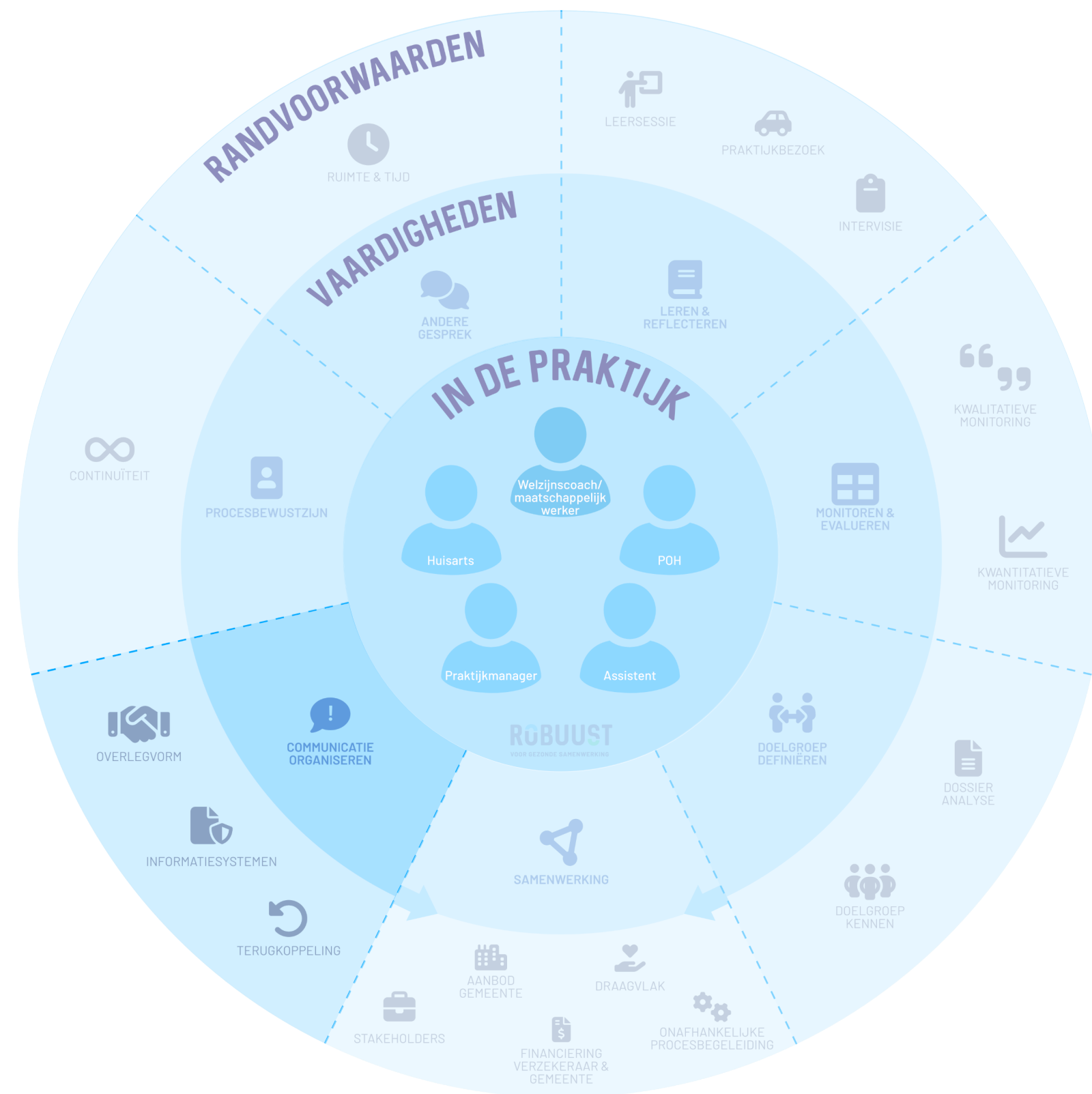
Afspraken over het afsluiten van een dossier:

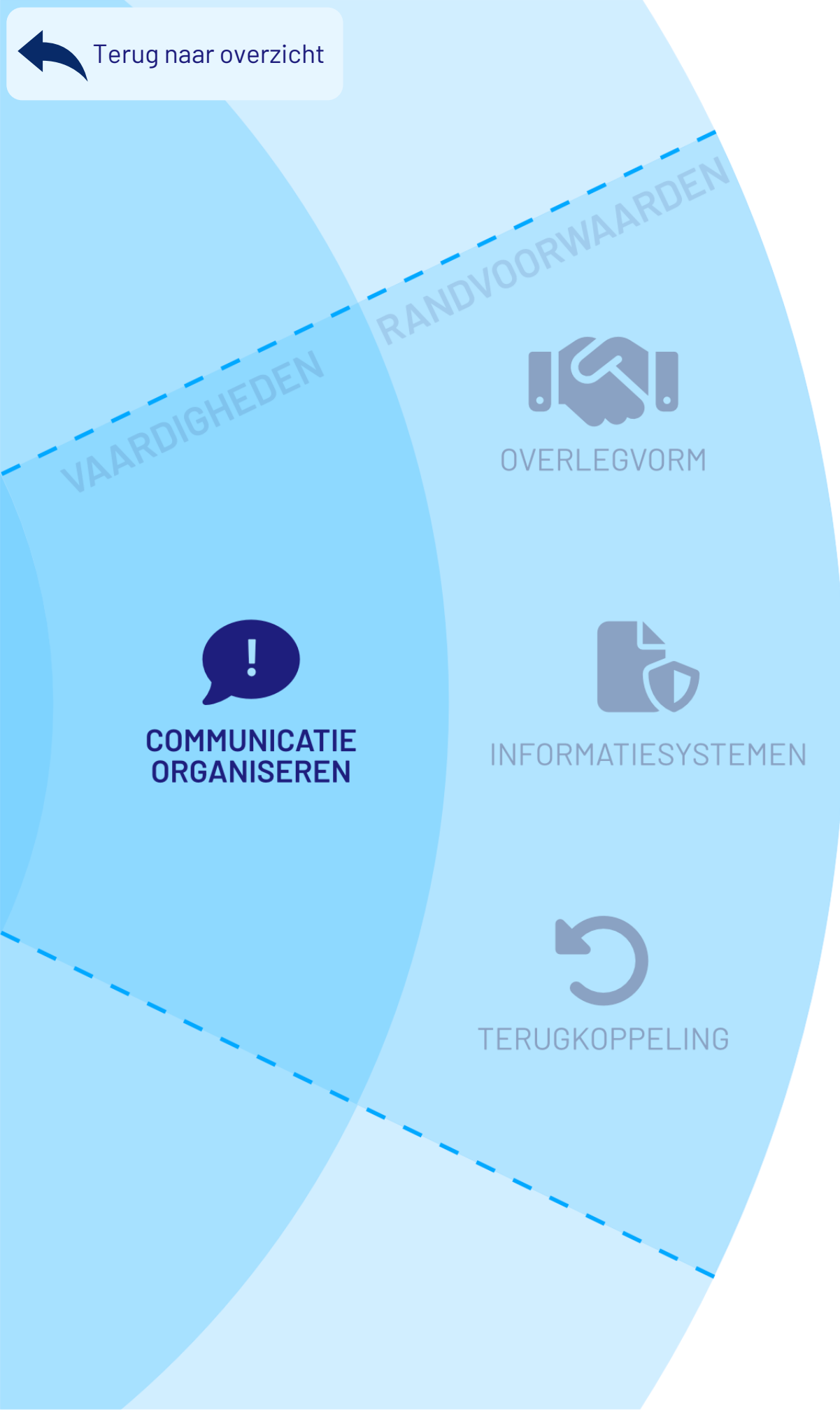
Welzijnscoaches maken afspraken over het moment van dossier afsluiting binnen Welzijn op Recept. Het afsluiten van een dossier vereist zorgvuldige evaluatie van de voortgang en behoeften van de cliënt.

Communicatie organiseren

Deze vaardigheid draait om:

- Interne en externe communicatie
- Informatiedeling

Communicatie organiseren

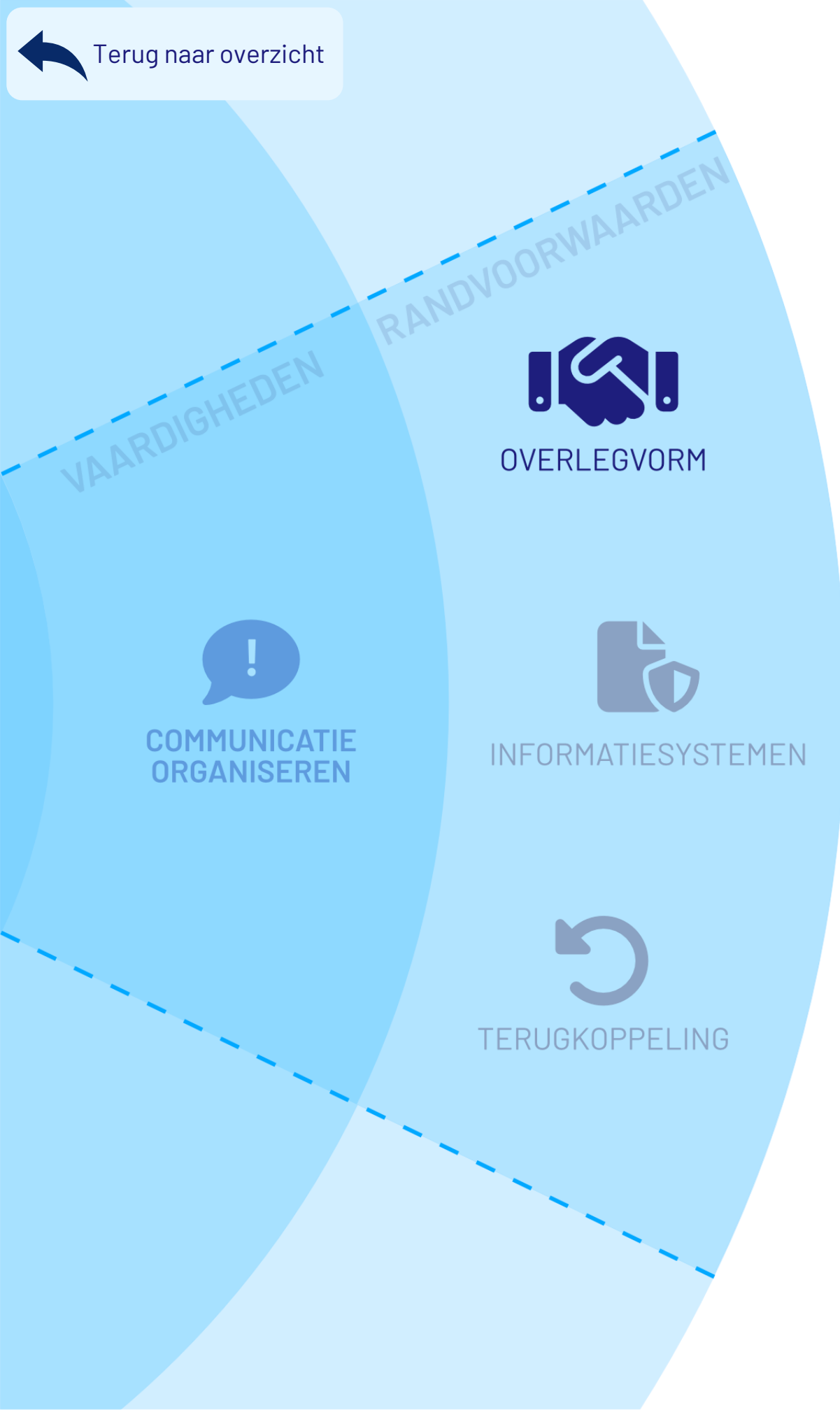
Sleutel voor het succes van Welzijn op Recept is communicatie. In de eerste plaats natuurlijk communicatie met patiënten, maar net zo belangrijk is de communicatie tussen/binnen huisartsen(praktijken) en welzijnsorganisaties en -coaches en communicatie naar betrokken vrijwilligers.

Communicatie is het fundament waarop de samenwerking is gebouwd en is nodig om:

- die samenwerking voortdurend te optimaliseren
- draagvlak te bewerkstelligen en te houden
- professionals en vrijwilligers en patiënten te informeren en inspireren, maar als team en betrokkenen ook elkaar steeds te informeren en inspireren
- gezamenlijk de beste benaderingen voor een Welzijn op Recept vast te stellen
- samen de welzijnszorg voor patiënten te verbeteren. Het stelt zorgverleners in staat om

Denk bij het optimaliseren van samenwerking en waarborgen effectiviteit van informatiedeling aan

- Vergemakkelijken inzet van **multidisciplinaire overlegvormen**, waardoor de behoeften van patiënten beter begrepen worden.
- uitwisselen van relevante informatie vergemakkelijken via **digitale dossiervoering** en systemen, wat bijdraagt aan een naadloze en geïntegreerde aanpak van welzijnszorg.
- communicatie naar achterban (collega's van de huisartsenpraktijk en welzijnsorganisatie) via o.m. **overleg en nieuwsberichten** en
- specifieke informatie voor patiënten via **flyers** in huisartsenpraktijk of bij de welzijnsorganisatie en op **wachtkamerschermen**

Overlegvormen

Wat is het?

Om het succes van het Welzijn op Recept te waarborgen, is het van belang om verschillende overlegvormen te organiseren.

Voor wie?

- Binnen **praktijkoverleggen** is het raadzaam om een specifiek agenda-item te wijden aan Welzijn op Recept. Dit zorgt ervoor dat het onderwerp actueel blijft en actuele vraagstukken meteen besproken kunnen worden. Het geeft de mogelijkheid om de gehele praktijk te betrekken en biedt een platform om gezamenlijke uitdagingen te bespreken en nieuwe kansen aan te pakken.
- In **multidisciplinaire overleggen** kunnen casussen worden besproken met alle betrokken disciplines. Dit bevordert een integrale aanpak.
- Vooral in de startfase is het aan te bevelen om **regelmatig gezamenlijk overleg met huisartsenpraktijken en welzijnscoaches** te plannen. Dit biedt de gelegenheid om elkaar beter te leren kennen, en werk- en procesafspraken op elkaar af te stemmen. Bovendien kunnen deze bijeenkomsten worden benut om casuïstiek gezamenlijk te bespreken.

Informatiesystemen

Wat is het?

Het **Huisartsen Informatie Systeem** (HIS) vormt de kern van de ICT-infrastructuur in de huisartsenpraktijk. Dit systeem wordt doorgaans gebruikt voor het bijhouden van patiëntendossiers, het plannen van afspraken en het voorschrijven van medicatie.

Wat heb je nodig?

In toenemende mate maken huisartsenpraktijken gebruik van **regionale gezondheidsplatforms** zoals bijvoorbeeld VIPLive. Dit platform biedt huisartsen en praktijkondersteuners de mogelijkheid om verwijzingen naar welzijnsinstanties te doen. Ook de terugkoppeling vanuit welzijnsinstanties naar de huisartsenpraktijk verloopt via hetzelfde platform. De terugkoppeling wordt als een Edifact-bericht naar het HIS gestuurd, waarna de arts het eenvoudig in het patiëntendossier kan opnemen.

Daarnaast kiezen sommige huisartsenpraktijken ervoor om verwijzingen en terugkoppelingen via **beveiligde e-mail** te laten verlopen. Ook deze methode wordt toegepast om de communicatie tussen de huisartsenpraktijk en welzijnsinstanties makkelijker te maken.

Doel

Deze gevarieerde benaderingen om elkaar op de hoogte te houden, bieden flexibiliteit aan huisartsenpraktijken en welzijnscoaches, zodat zij kunnen kiezen voor het systeem dat het beste aansluit bij de werkprocessen van de verschillende organisaties. Het doel is om huisartsenpraktijken en welzijnscoaches op een gestructureerde en beveiligde wijze samen te laten communiceren over hun gedeelde patiënten, zodat verwijzingen naar welzijnscoaches gedaan kunnen worden en de daaruit voortvloeiende informatie op een efficiënte manier in het patiëntendossier geïntegreerd kan worden.

COMMUNICATIE
ORGANISEREN

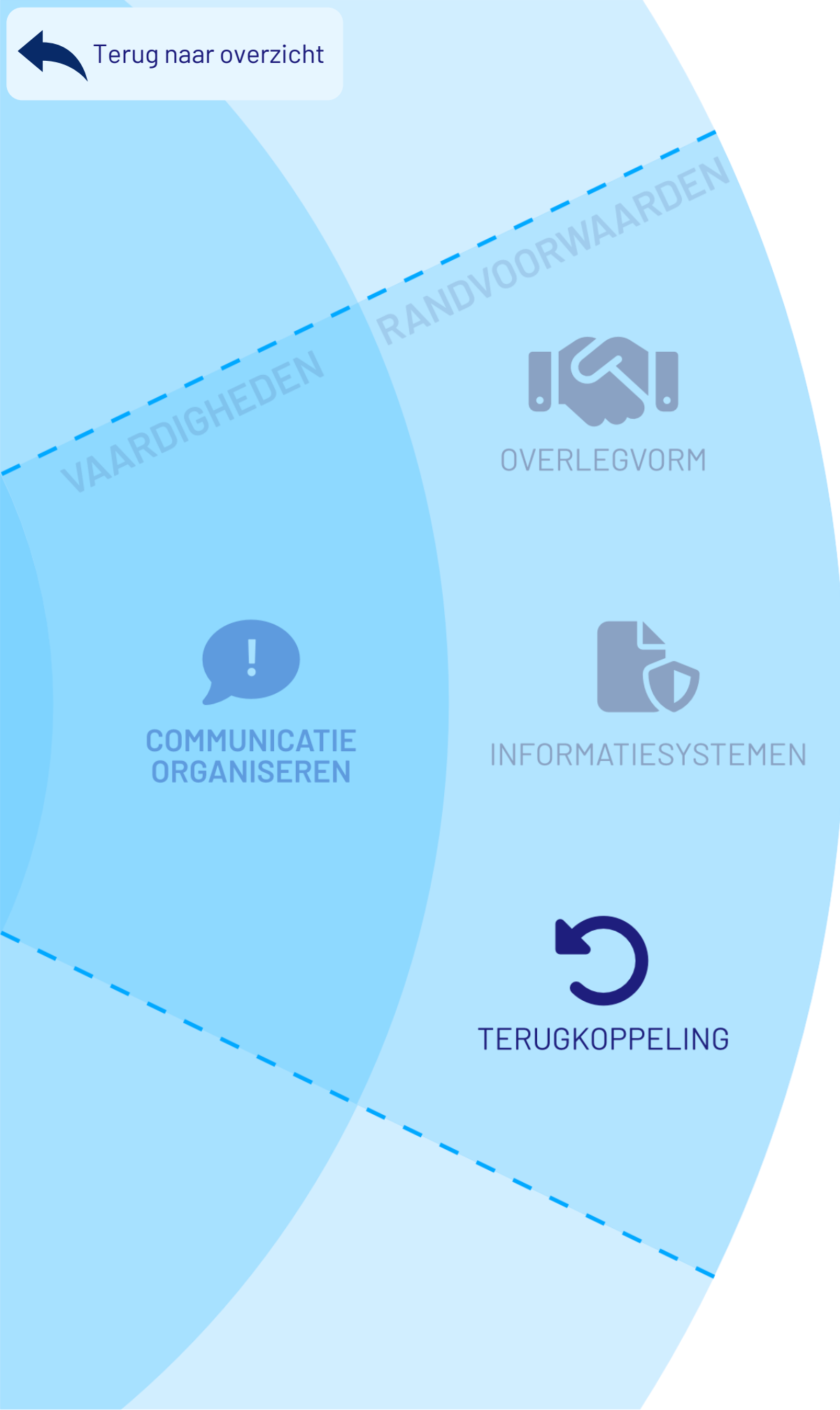
INFORMATIESYSTEMEN

TERUGKOPPELING

OVERLEGVORM

VAARDIGHEDEN

RANDVOORWAARDEN

Terugkoppeling

Wat is het?

Een goed informatiesysteem kan al helpen om terugkoppeling tussen de welzijnscoach en huisarts makkelijker te maken, maar daarnaast is het ook van belang om afspraken te maken over de wijze, frequentie en inhoud van terugkoppeling.

Wat heb je nodig?

Maak onderling afspraken met de huisartsen, POH's en welzijnscoaches rondom verschillende aspecten van terugkoppeling, zoals bijvoorbeeld:

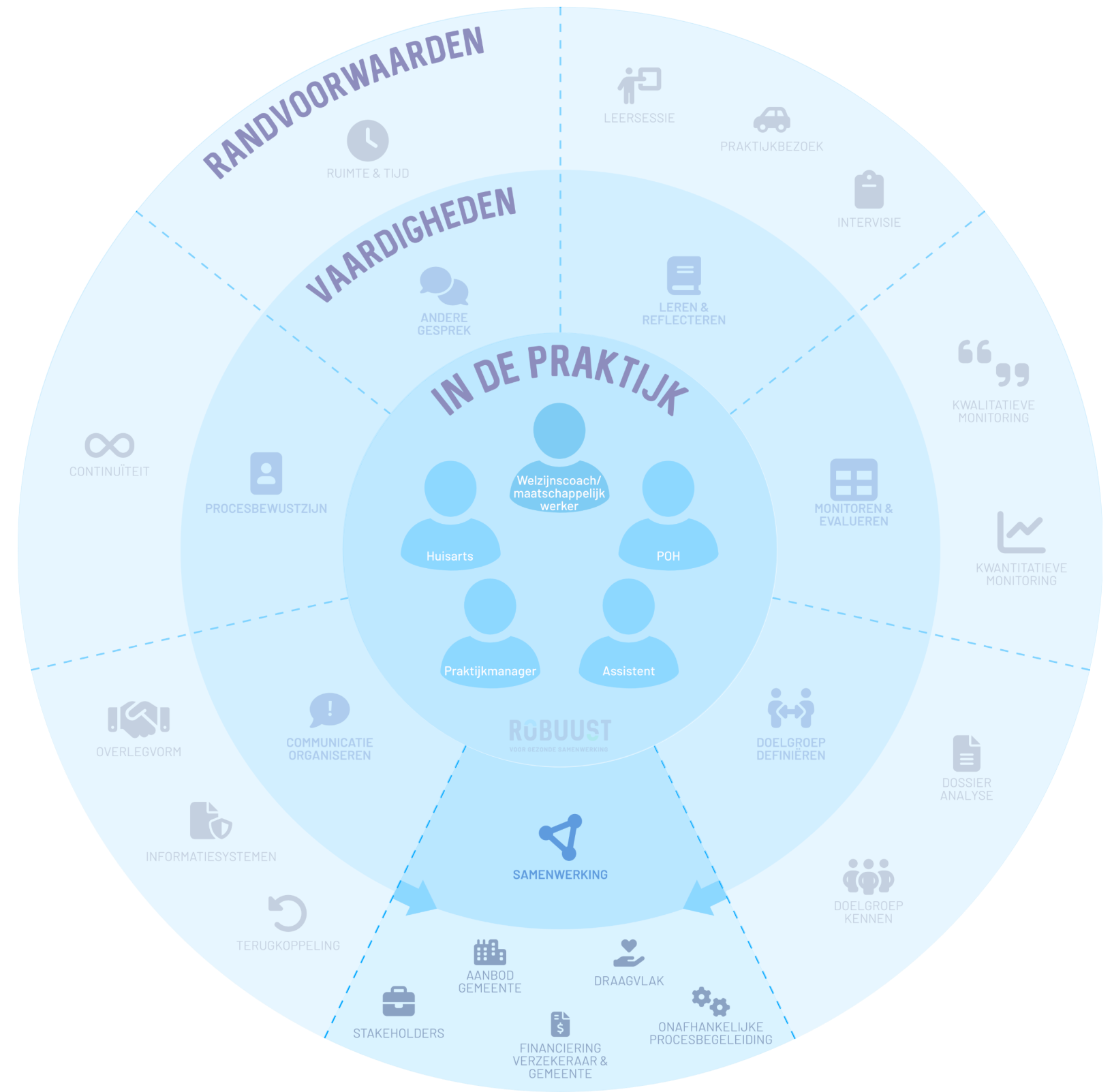
- Op welke manier wordt er teruggekoppeld?
- Wordt er teruggekoppeld na ieder gesprek, of pas als het traject is afgerond?
- Op welke aspecten wordt er teruggekoppeld?
- Hoe uitgebreid moet de terugkoppeling zijn?
- Vindt er alleen terugkoppeling plaats van de welzijnscoach richting de huisarts? Of ook andersom?

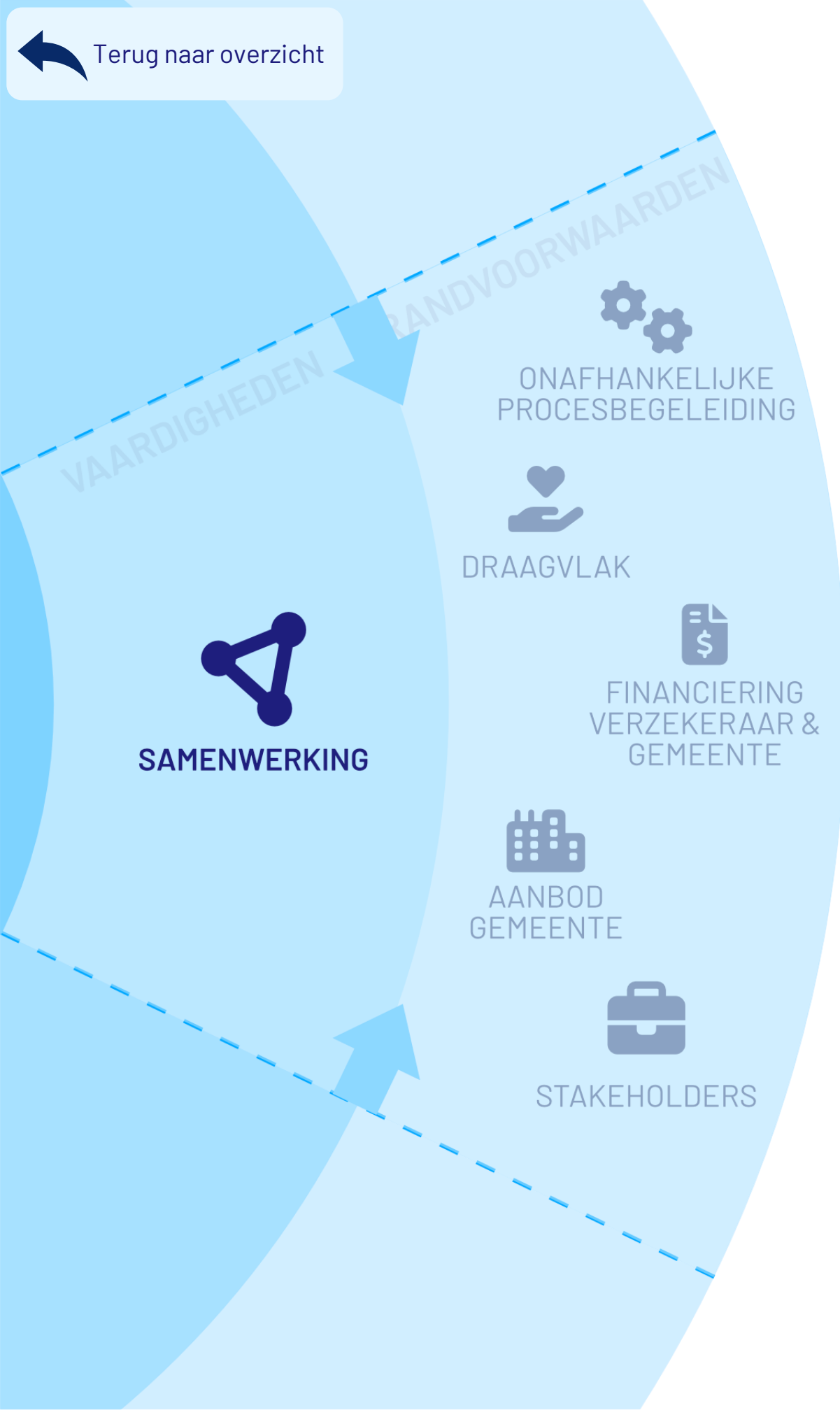
Het is van belang hierover afspraken te maken op basis van de behoeften van beide partijen. Vergeet daarbij niet de privacy van de patiënt in overweging te nemen.

Samenwerking

Deze vaardigheid draait om:

- Afstemmen van werkzaamheden
- Gezamenlijke aanpak
- Vertrouwen

(Duurzame) samenwerking

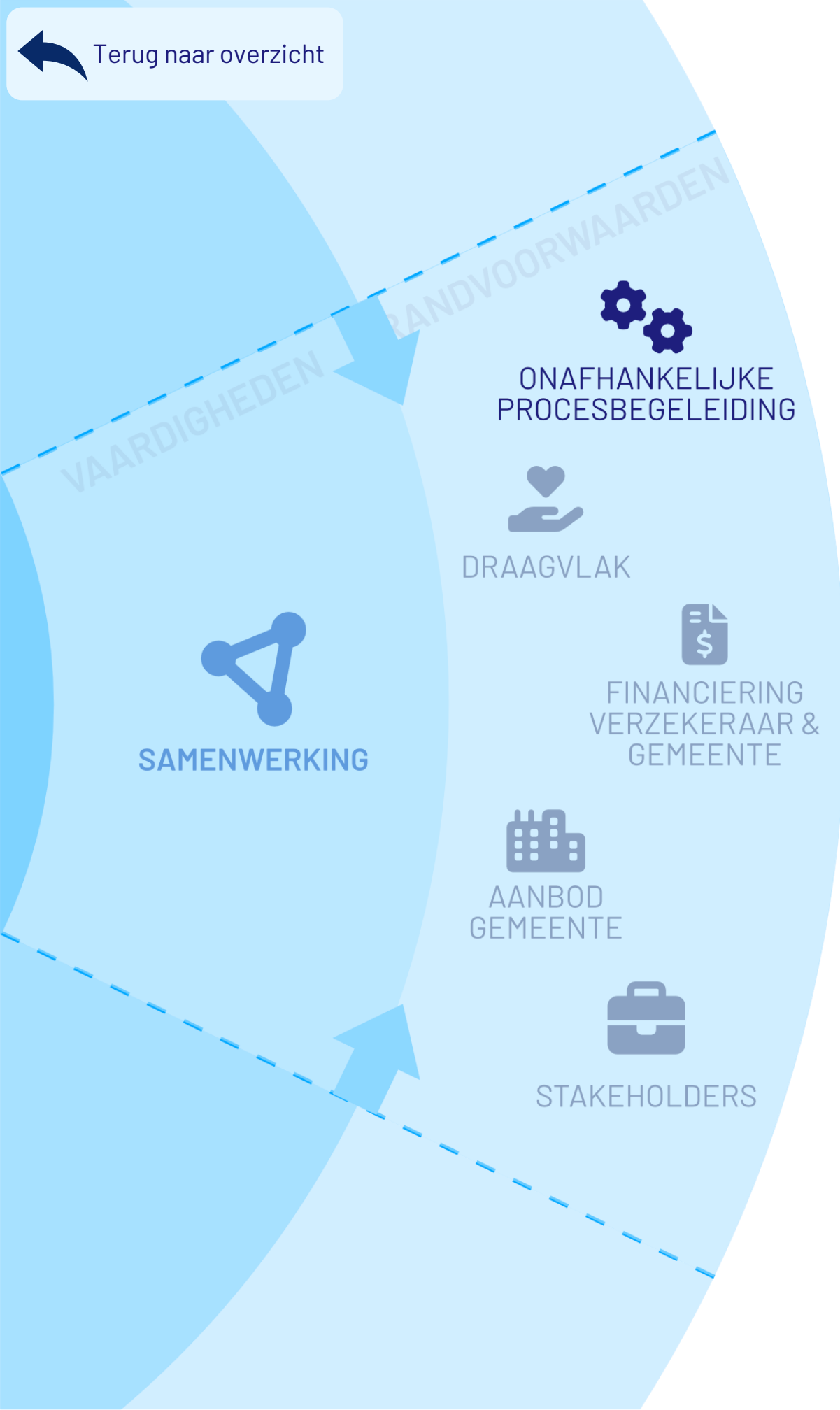
Samenwerking tussen het medisch en sociaal domein via Welzijn op Recept heeft de intentie een bijdrage te leveren aan een beter welzijn van mensen die vanwege mentale klachten een beroep doen op de huisarts. Daarmee is Welzijn op Recept niet een eenmalige interventie.

Het is een belangrijke schakel om mensen weer kleur in het leven te geven, andere mensen te ontmoeten en, bijvoorbeeld nieuwe talenten te ontdekken door je bijvoorbeeld aan te sluiten bij een schildersclub of zangkoor.

Dat klinkt makkelijk. Maar het vraagt van huisartsenpraktijken en welzijnsorganisaties dat zij ook moeten investeren in elkaar, elkaars werkwijze en de manier waarop zij samen optrekken en elkaar informeren.

En het vraagt ook wat van de financierders, gemeenten en verzekeraars. Een open houding naar wat financieel nodig is om de samenwerking tussen sociaal en medisch domein op een solide basis vorm te geven en te houden.

Alle losse elementen binnen dit kompas moeten samen gecoördineerd en afgestemd worden voor een duurzame samenwerking. Het laatste element focust zich daarom specifiek op het samenwerken: intern maar ook extern met verzekeraar en gemeente.

Procesbegeleiding

Wat is het?

Het helpt om met een onafhankelijke procesbegeleider of projectleider te werken. De procesbegeleider/projectleider signaleert obstakels en maakt ze bespreekbaar, legt en ondersteunt verbindingen waar nodig, houdt partijen scherp en kan fungeren als troubleshooter. WoR is een proces dat continu aandacht vraagt en een samenwerking is over domeinen heen, een procesbegeleider bewaakt de afstand, maar kan wel vaart houden in het proces.

Wat heb je nodig?

Je kunt er voor kiezen om een projectleider uit één van de betrokken organisaties aan te stellen. Het kan ook een externe, onafhankelijke projectleider zijn (zoals Robuust). Een interne projectleider heeft als voordeel dat deze al bekend is bij de organisatie(s) en dus goed de weg kent, al kan het lastig zijn om een onafhankelijke blik te hebben. Een externe projectleider kan hierin ondersteunen aangezien deze geen onderdeel is van de partijen en dus een frisse blik heeft, maar heeft wel als nadeel dat deze dus minder bekend is met de organisaties en de onderlinge dynamiek. Beide opties hebben voor- en nadelen, dus bespreek goed met de partijen in de regio wat jullie nodig hebben, en wie dit het beste kan bieden.

Draagvlak

Wat is het?

Over draagvlak wordt veel gezegd en geschreven. In grote lijn gaat het onder meer over de mate waarin personen en organisaties nieuwe plannen, veranderingen en beslissingen die consequenties hebben voor hen zelf of anderen onderschrijven en ondersteunen. Als je de kans op succes van WoR wilt vergroten, zorg er dan voor dat er genoeg draagvlak is.

Wat heb je nodig?

Om draagvlak voor WoR te beschrijven, noemen wij het wel eens "4x groen en anders niet doen". Daarmee bedoelen we dat de signalen vanuit alle domeinen die bij WoR betrokken zijn op groen moeten staan: gemeente, zorgverzekeraar, welzijnsorganisatie en huisartspraktijk moeten geloven in de meerwaarde van WoR en bereid zijn zich aan de voorwaarden die verbonden zijn aan het slagen van WoR te committeren. Dat betekent ook financieel en voor een langere periode (liefst minstens twee jaar).

Belangrijke vragen om het draagvlak te versterken:

- Welke elementen zijn van belang in de onderlinge samenwerking? Denk bijvoorbeeld aan elementen als: Vertrouwen, Respect, Duidelijke rollen & verantwoordelijkheden en tenslotte een Goede onderlinge relatie
- Hoe zijn jullie van plan aan deze kernwaarden te werken?
- Hoe worden anderen betrokken in het besluitvormingsproces?

Draagvlak valt of staat daarnaast met goede [communicatie](#).

Financiering

Wat is het?

Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Waar begint en eindigt preventie? Wie gaat wat wanneer betalen en waar liggen (financiële) voor- of nadelen bij een concept als Welzijn op Recept? Deze vragen zijn relevant als het gaat om WoR. En de antwoorden zijn niet altijd meteen voorhanden. We zien dan ook dat er soms koudwatervrees kan zijn om te investeren in WoR. Omdat partijen nog niet alles kunnen overzien en dus ook niet zien waar (financiële) voor- of nadelen zich kunnen voordoen en wat het voor hen oplevert.

Er zijn specifieke (financiële) middelen die WoR kunnen helpen en stimuleren. Bijvoorbeeld Meer Tijd Voor de Patiënt ([MTVP](#)) vanuit de zorgverzekeraar en de [SPUK regeling](#) vanuit de gemeenten.

Wat kun je doen om een goede financiering te regelen?

- Ontwikkel een gezamenlijke businesscase voor de gemeente en verzekeraar. Goede [monitoring](#) kan helpen om argumenten te verzamelen.
- Onderzoek ook alternatieve financieringsbronnen, zoals subsidies, partnerschappen met andere organisaties en het benutten van beschikbare welzijnsbudgetten.
- Maak een begroting met duidelijke afspraken (deelname/opzetten: projectteam, inzet projectleider, leergemeenschap, communicatie, catering)
- Gebruik bijvoorbeeld het [integraal inkoopadvies Welzijn op Recept](#) als discussiedocument voor een gesprek tussen de gemeente en zorgverzekeraar

Aanbod gemeente

Wat is het?

Voor het succesvol implementeren van Welzijn op Recept is het essentieel dat het aanbod van de activiteiten vanuit de gemeente, waar Welzijnscoaches naar kunnen verwijzen, nauw aansluit bij de behoeften van de inwoners.

Om optimaal te kunnen voldoen aan de vraag van individuele patiënten c.q. groepen patiënten met een vergelijkbare vraag, zullen welzijnsorganisaties voortdurend moeten kijken welk aanbod zij kunnen en willen bieden. Ook als dat ontwikkeling van nieuw aanbod of aanpassingen van bestaand aanbod noodzakelijk maakt.

Wat heb je nodig?

Welzijnsorganisaties dienen regelmatig in overleg te treden met de gemeente om af te stemmen of het bestaande aanbod nog steeds passend is of dat er behoefte is aan de ontwikkeling van nieuw aanbod.

Daarnaast is het belangrijk om als projectteam afspraken te maken met de gemeente over het aantal welzijnscoaches. Bespreek bijvoorbeeld na een [dossier analyse](#) met de huisartsenpraktijken hoeveel verwijzingen er verwacht kunnen worden. Neem dit mee in de gesprekken met de gemeente.

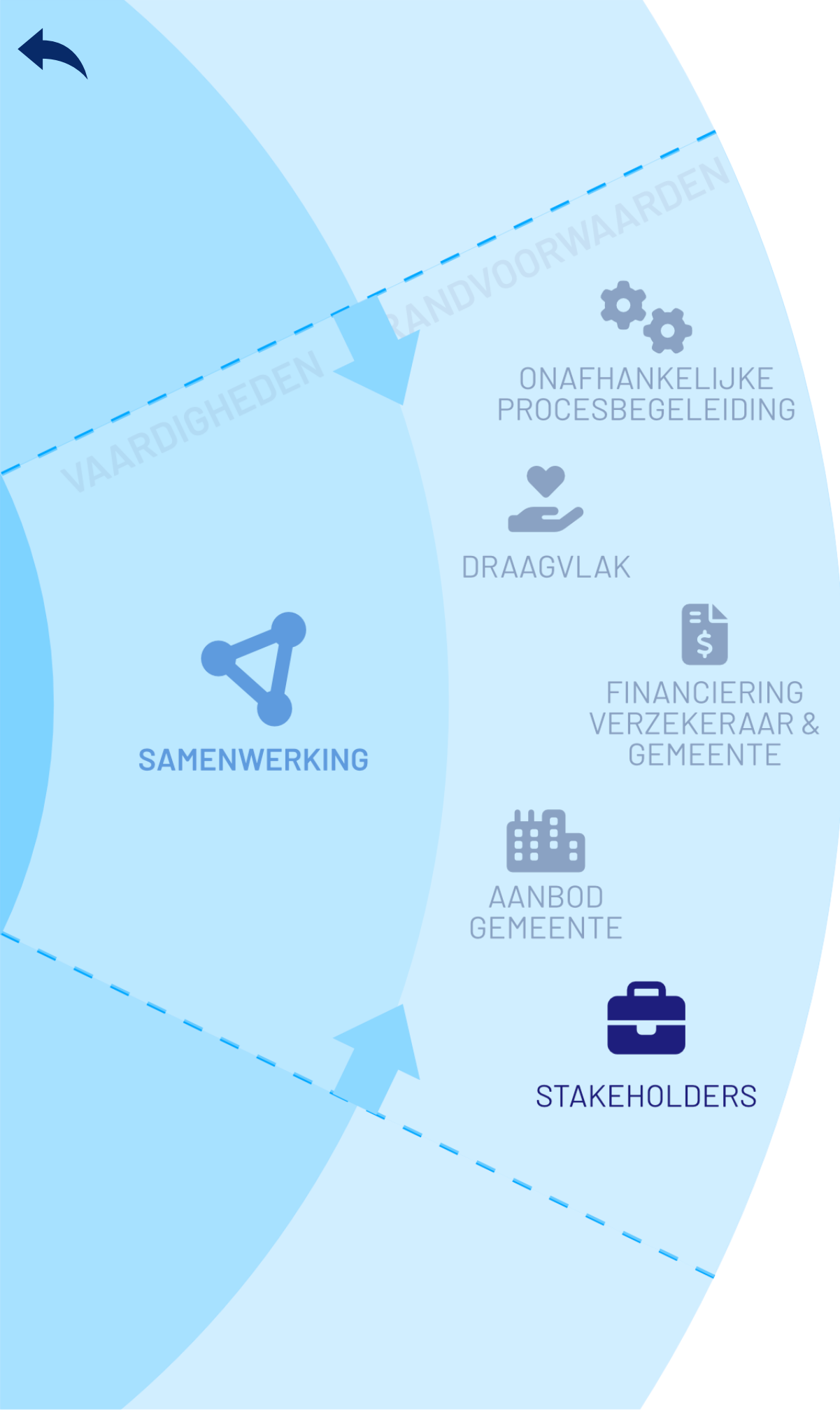
Stakeholders

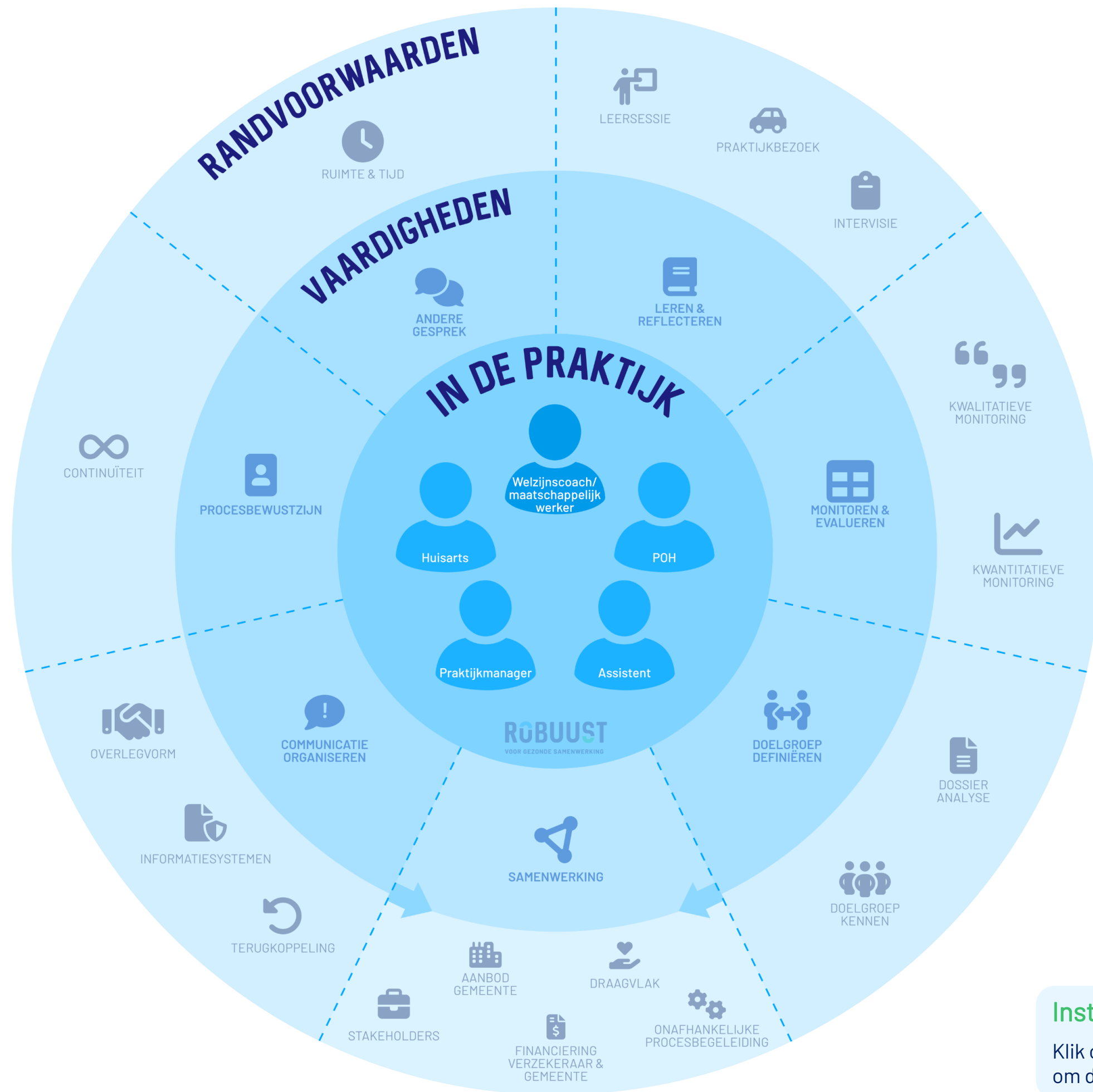
Wie heb je nodig?

- **Welzijnscoaches:** Welzijnscoaches zijn degenen die direct betrokken zijn bij het begeleiden van patiënten naar passende welzijnsactiviteiten.
- **Huisartsen, praktijkondersteuners en doktersassistenten:** zij fungeren als eerste contactpunten voor patiënten. Signaleren psychosociale klachten en verwijzen patiënten door naar welzijnscoaches bij niet-medische aspecten van gezondheid.
- **Zorggroep:** Een goede samenwerking met de huisartsenzorggroep zorgt voor een gestroomlijnde verbinding tussen medische zorg en welzijnsinterventies.
- **Gemeente:** De gemeente is vaak verantwoordelijk voor de financiering en organisatie van welzijnsprogramma's. Met financiële middelen kunnen zij bijdragen aan de implementatie en het onderhoud van Welzijn op Recept.
- **Zorgverzekeraar:** Zorgverzekeraars hebben belang bij het bevorderen van preventieve zorg en het verminderen van de behoefte aan intensievere medische interventies.

Andere professionals en Welzijn op Recept

Om het aanbod effectief te maken en gebruik te maken van de aanwezige middelen in de gemeente, kan het versterken van de samenwerking met paramedici zeer waardevol zijn. Zij kunnen een rol spelen in het identificeren van psychosociale klachten en in sommige gevallen direct doorverwijzen naar het welzijnsaanbod. Denk aan bijvoorbeeld een fysiotherapeut, ergotherapeut, diëtist, psycholoog of logopedist. Of kijk zelfs nog breder: welke rol kunnen geestelijk verzorgers spelen?

Instructie

Klik op de verschillende elementen van het kompas om de gedetailleerde beschrijving te bekijken.